

Geertjan Sarneel

‘Als je niet meedoet in Europa, loop je achter de feiten aan’

- 8** Interview: goede vragen stellen en luisteren
- 18** Datamanagement: gouden ei of zwart gat?
- 22** V.I.V.A. 50 jaar: ‘Wat is ons kind gróót geworden!’

Eerste notariële talkshow van Nederland een feit op 7 juni aanstaande

Van Brug Software organiseert als eerste van Nederland dé notariële talkshow rondom onderwerpen als nieuwe wet- en regelgeving, digitalisering en databeveiliging. Het zijn stuk voor stuk onderwerpen die om specialistische aandacht en oplossingen vragen. De sector van het notariaat is immers continu in beweging als gevolg van de veranderende situaties op voornoemde gebieden. Alle medewerkers van het notariaat zijn op woensdag 7 juni aanstaande om 13.00 uur van harte welkom in Nijkerk (Hart van Holland, Berencamperweg 12).

Het gesprek met elkaar aangaan

Van Brug Software gaat graag het gesprek aan tijdens deze eerste talkshow die speciaal is bestemd voor het notariaat. En de titel? Heinen & Havenga: de presentatie is in handen van Robert Heinen en Elsemieke Havenga. We praten over de toekomst van het notariaat, koppelingen met de makelaardij, de digitalisering van onze samenleving en de oplossingen die Van Brug Software biedt. Jeroen Stoop (Makelaarsland), Hans van der Ploeg (Vereniging VBO Makelaar) en diverse anderen staan garant voor een middag vol inspiratie, kennis en beleving. 'De ontwikkelingen binnen ons vakgebied gaan razendsnel. Graag delen we de laatste stand van zaken met iedereen die op wat voor manier dan ook bij de sector betrokken is. Wij dragen het notariaat een zeer warm hart toe en weten dat er volop kansen zijn om de almaar verdergaande digitalisering succesvol in te zetten voor contacten en uitwisseling van data tussen notarissen, makelaars, banken en *last but not least* de betrokken cliënten', aldus Robert Heinen, managing director bij Van Brug Software.

Veranderingen: kansen of bedreigingen?

'Het is onmiskenbaar dat de verschillende ketenpartners, zoals banken, makelaars en natuurlijk ook het notariaat in de nabije toekomst intensiever en op een andere manier met elkaar gaan samenwerken

als gevolg van de voortschrijdende digitalisering. Een ding is zeker: het sneller en beter aan elkaar koppelen van data leidt tot een sterk verminderde papierwinkel en reduceert tegelijkertijd de kans op fouten. De automatisering is inmiddels ver genoeg ontwikkeld om een en ander in praktijk te brengen', vervolgt Robert. 'Kijk, met veranderingen kun je op verschillende manieren omgaan en afhankelijk daarvan zie je hetgeen er op je af komt als een kans of een bedreiging. Ik ben ervan overtuigd dat er kansen liggen om vanuit professionaliteit, kennis en vertrouwen het ketenproces in totaliteit verder te stroomlijnen, juist door te kiezen voor bijvoorbeeld slimme koppelingen. Onder meer dát laten we op 7 juni zien: er zijn goede sprekers, het programma wordt interactief en werkelijk alle onderwerpen zijn zeer relevant voor de betrokkenen. Ik nodig iedereen van harte uit om aanwezig te zijn, want dit is een middag die je niet wilt en eigenlijk ook niet mag missen als je werkzaam bent in de notariële sector', aldus Robert.

Benieuwd? Geïnspireerd?

Meld u, met behulp van inlogcode BEURS, gratis aan op www.heinenehavenga.nl en weet wat er speelt in de wereld van het notariaat. Nu én in de nabije toekomst.

6

editie 5, juni 2017

6 Eerst meewarig bekeken, nu benijd

‘Als je niet meedoet in Europa, loop je achter de feiten aan’, stellen Geertjan Sarneel en Jef Oomen. ‘Wat in Europa beslist wordt, heeft effect op het dagelijkse werk in het notariaat.’

8

8 Goede vragen stellen en luisteren

Intervisie, een manier om dilemma's met elkaar te delen. Ook een manier om te leren van collega's. En vooral een manier om met behulp van anderen, zelf tot andere inzichten te komen. Twaalf auditoren namen de proef op de som.

18 Datamanagement: gouden ei of zwart gat?

Wat kan datamanagement voor het notariaat betekenen? Veel, menen vier deskundigen: ‘Het notariaat kan een enorme toegevoegde waarde leveren.’

18

*‘Dit sluit aan
op de zorgplicht
van de notaris’*

Op de cover

Notaris Geertjan Sarneel vertelt op p. 6 over de Europese notariële ontwikkelingen.

- 4 Nieuws
- 10 Bloemenveiling Royal FloraHolland
- 13 Column Nora van Oostrom-Streep
- 14 Notaris en meer: Ivar Franken
- 17 Wat vindt u daar nu van?
- 20 De Foto
- 22 Jubileum notariële studentenvereniging V.I.V.A.
- 25 Kanocolumn
- 26 En verder: Joan Smal
- 28 Specialisten
- 31 Opinie
- 32 Column Jef Oomen
- 33 KNB-nieuws
- 36 Tuchtrecht
- 38 Personalia

Aantal akten blijft stijgen

ONDERNEMEN

Mensen gaan weer vaker naar de notaris. In het eerste kwartaal van 2017 zijn er 398.911 akten gepasseerd. Dat is 17 procent meer dan in het eerste kwartaal van 2016. Dit blijkt uit de factsheets van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie.

De meeste akten betreffen de levering van onroerend goed/beperkt recht (22 procent), een hypotheek (22 procent) en een testament/ uiterste wilsbeschikking (16 procent). Welke akte uit de landelijke top drie het meest wordt

gepasseerd, verschilt per provincie. In Limburg staat het passeren van testaments/ uiterste wilsbeschikking met 20 procent op de eerste plaats. In Gelderland gaat de hypotheekakte met 18 procent aan kop. Alle overige provincies hebben de levering onroerend goed/ beperkt recht op de eerste plaats staan. In Flevoland en Zuid-Holland is dit zelfs een kwart van alle akten. •

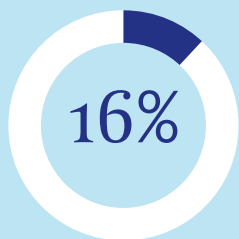

Eerste Kamer stemt in met verbetering functioneren VvE's

JURIDISCHE SECTOR

Per 1 januari 2018 wordt het verplicht voor een Vereniging van Eigenaren (VvE) om jaarlijks een minimumbedrag te reserveren voor onderhoud. Dit moet of op basis van een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) of op basis van 0,5 procent van de herbouwwaarde van het appartementengebouw. De Eerste Kamer ging in mei akkoord met het wetsvoorstel verbetering functioneren VvE's.

De reservering moet ook daadwerkelijk plaatsvinden door middel van het storten van gelden op een betaal- of spaarrekening, tenzij de eigenaren instemmen met een vervangende bankgarantie. Het wetsvoorstel maakt het ook mogelijk dat een VvE leningen kan aangaan ten behoeve van het gebouw. Daarmee komt een einde aan de in de praktijk al enige tijd bestaande onzekerheid of een VvE wel een lening mocht afsluiten; men verwacht dat banken nu minder behoudend hierin zullen worden. De notaris zal voortaan in zijn brief aan het bestuur van de VvE dus ook de vraag moeten stellen of de VvE een lening is aangegaan als bedoeld in de nieuwe wet. •

Steeds meer mensen in Nederland hoeven niet bij de bank langs voor een hypotheek op het moment dat ze een huis kopen. Vorig jaar is 16 procent van de woningen gekocht zonder hypotheecaire financiering. Dat is een verdubbeling ten opzichte van 2008.

In Amsterdam gaat het zelfs om een kwart van de transacties. Dit meldt *Het Financieele Dagblad*. Een Amsterdamse makelaar laat aan de krant weten veel ouders aan tafel te krijgen die voor hun studerende kinderen een woning kopen. Ook de groep 55-plussers die doorstroomt naar een kleiner huis groeit. Daarnaast zijn er nog particulieren die hun vermogen investeren in woningen. •

Jaarvergadering NJV in het teken van afscheid nemen

JURIDISCHE SECTOR

'Afscheid van de klassieke procedure?' Dit is het thema van de jaarvergadering van de Nederlandse Juristen-Vereniging (NJV) die op vrijdag 9 juni plaatsvindt. Jan Crijns, Renée Kool, Lieke Coenraad, Peter Ingelse, Bart Jan van Ettekoven en Bert Marseille voeren die dag het woord over dit onderwerp. Dit doen zij vanuit een civielrechtelijke, strafrechtelijke en bestuursrechtelijke invalshoek. Zij hebben ook het preadvies geschreven. De bijeenkomst vindt plaats in het Noordbrabants Museum in de binnenstad van Den Bosch. Opgeven kan nog via de website van de NJV. Deelname levert notarissen opleidingspunten op. •

‘Geen eenmansactie’

Corrine Holdinga wordt de nieuwe Nederlandse troef in de commissie vennootschapsrecht van de Europese raad voor notarissen, CNUE. Deze commissie was op zoek naar een nieuw lid door het vertrek van Ruud van

Helden. Holdinga, notaris in Amsterdam, heeft een duidelijk doel: ‘Er moet meer eenheid komen tussen de Europese landen.’

Wat doet de commissie vennootschapsrecht van de CNUE?

‘De commissie adviseert onder meer over EU-voorstellen die het notariaat en de rol van de notaris in het ondernemingsrecht raken. Daarnaast is van belang hoe we grensoverschrijdend beter kunnen samenwerken. Dat is belangrijk voor het ondernemingsrecht in Europa. Er is al veel wetgeving op Europees terrein, maar er is ook nog veel gaande. Denk maar aan het beoogde UBO-register voor uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten.’

Wat wilt u daaraan bijdragen?

‘Ik heb nog geen vergadering meegemaakt, maar kijk daar erg naar uit. Het is interessant om te zien wat er speelt binnen het notariële ondernemingsrecht in Europa. Ik zie het elke dag in de praktijk: er is een toenemende behoefte aan grensoverschrijdend ondernemen. Verplaatsen van rechtspersonen binnen Europa bijvoorbeeld, daar is echt vraag naar. Ik vind het leuk om een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling.’

Waarom is Europa zo belangrijk?

‘De internationalisering en globalisering gaat steeds verder. Veel Nederlandse bedrijven hebben een internationale dimensie, vaak ook binnen Europa. Er is veel vraag naar advies daaromtrent. Ik heb er geregeld mee te maken. Een duidelijk signaal dat Europa belangrijk is. Eenvoudiger samenwerken is dan ook van groot belang. Er is bijvoorbeeld nog steeds geen wetgeving voor de omzetting van Nederlandse rechtspersonen naar een buitenlandse rechtspersoon en vice versa.’

Hoe combineert u deze functie met uw kantoor?

‘Ik heb begrepen dat ik jaarlijks zo’n vier vergaderingen zal bijwonen en verder adviesaanvragen via de e-mail krijg. Dat moet ik kunnen combineren met kantoor. Daarnaast word ik later dit jaar voorgedragen als nieuw bestuurslid van de Vereniging van Notarieel Ondernemingsrecht Specialisten (VOC). Mijn Europese avontuur moet namelijk geen eenmansactie zijn. Ik wil andere VOC-leden ook graag bij de commissie betrekken. Op die manier worden de Nederlandse bijdragen breed gedragen.’

Rechtsstaat niet goed voor burgers

JURIDISCHE SECTOR

Ons rechtssysteem is kostbaar, levert niet wat mensen nodig hebben en is soms ronduit schadelijk. Dat ligt niet aan de spelers, maar aan het spel en de strakke, verouderde spelregels. Dat concludeert onderzoeksbureau HiiL.

Ondanks dat er hard en professioneel door de juridische sector wordt gewerkt, kunnen echtscheidingen zomaar ontaarden in jarenlange juridische loopgravengevechten. Voor een conflict met de buurman heeft het rechtsstatelijke bouwwerk in de meeste gevallen niets te bieden. Volgens HiiL heeft Nederland nieuwe wegen naar rechtvaardige oplossingen nodig.

Routes waarop mensen zich gehoord voelen en waarop ze tijdig en effectief hun bestemming kunnen bereiken. Het ministerie van Veiligheid en Justitie zal mogelijk moeten worden opgesplitst, aldus HiiL. Bij de vormgeving van een nieuw ministerie zouden de belemmeringen voor innovatie moeten worden weggenomen. •

‘Hoe meer er vastligt, des te minder ruimte is er achteraf voor discussie’

Jelle Martens van stichting Meer dan Gewenst in het *Algemeen Dagblad* van 23 mei over het vastleggen van afspraken met draagmoeders bij de notaris.

De Nederlandse notaris in Europa:

Eerst meewarig bekeken, nu benijd

‘Als je niet meedoet in Europa, loop je achter de feiten aan’, stellen Geertjan Sarneel en Jef Oomen. ‘Wat in Europa beslist wordt, heeft effect op het dagelijkse werk in het notariaat.’

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Truus van Gog

Eigenlijk neemt het Nederlandse notariaat in Europa een bijzondere positie in. ‘Toen wij in 1999 de liberalisering over ons heen kregen, keken de notarissen uit de andere EU-lidstaten daar vreemd van op’, zegt Jef Oomen, voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). ‘Men ging ervan uit dat het notariaat in Nederland zou verdwijnen. We waren de risee van Europa.’ Die tijd is al lang voorbij. De Nederlandse notaris heeft zich weten aan te passen aan de nieuwe omstandigheden. Oomen citeert Lineke Minkjan, buitenlandsspecialist van de KNB. ‘Zij vergelijkt ons met een vis die op het droge verder moet leven. In plaats van kieuwen hebben we pootjes gekregen. We hebben het notarisambt en het ondernemerschap weten te verenigen. We zijn niet teloorgegaan en we hebben nauwelijks iets ingeleverd op ons takenpakket.’

MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK

Om die reden kijkt het Franse notariaat nu met grote belangstelling naar Nederland. Als minister van Economische Zaken wilde Emmanuel Macron het notariaat liberaliseren. Nu Macron tot president gekozen is, wordt het voor de Franse notarissen nog urgenter om zich te beraden op hun positie. ‘Ze hangen aan onze lippen’, zegt oud-KNB-voorzitter Sarneel, die de KNB in Europa vertegenwoordigt. Zo komen begin juni zestig Franse notarissen

naar Nederland. Zij willen praten met Nederlandse notarissen om beter te kunnen begrijpen wat de effecten zijn geweest van de liberalisering op het Nederlandse notariaat de afgelopen vijftien jaar. Sarneel: ‘Wat kunnen zij leren van onze ervaringen om zo te kunnen inspelen op de mogelijke gevolgen van de zogenoemde wet Macron?’

Oomen: ‘Ik zeg niet dat we gidsland zijn, maar we worden beslist niet meer bespot. Het Nederlandse notariaat heeft een stevig draagvlak in de samenleving en we hebben een sterke focus op digitalisering. Dat zijn twee belangrijke pijlers en dat besef sijpelt nu ook door in Europa.’

TESTAMENTENREGISTER

Het Nederlandse notariaat is actief in Europa. De KNB maakt deel uit van de Raad van Europese notariaten, CNUE. Sarneel vertegenwoordigt de KNB bij CNUE-vergaderingen. In juni wordt hij voorgedragen als bestuurslid van ARERT, het platform dat de Centrale Testamentenregisters (CTR) verbindt. Via het CTR in Nederland kunnen Nederlandse notarissen eenvoudig nagaan of er een testament is gemaakt in een van de andere EU-lidstaten die aangesloten zijn bij ARERT. En andersom. Oomen: ‘De Nederlandse notarissen zijn grootgebruikers van dit platform. Nederland is altijd al internationaal georiënteerd.’ Momenteel werkt Sarneel mee aan het CEPEJ-onderzoek van de Raad van Europa. In dit onderzoek naar de ‘*efficiency of justice*’, dat

iedere twee jaar herhaald wordt, kijkt de Raad van Europa hoe efficiënt bijvoorbeeld de rechterlijke macht, de advocatuur en de deurwaarderij in de diverse lidstaten werken. Omdat het notariaat onderbelicht bleef in dit onderzoek, neemt een CNUE-commissie onder voorzitterschap van Sarneel dit hoofdstuk voor haar rekening. In september verschijnt het CEPEJ-onderzoek. ‘Dit doe ik weliswaar niet namens de KNB, maar namens CNUE. Het Nederlandse notariaat heeft er natuurlijk indirect ook belang bij’, aldus Sarneel.

KWALITEIT OP ORDE

Ook op het gebied van opleidingen speelt het Nederlandse notariaat een belangrijke rol in Europa. Een recent voorbeeld is het seminar over de Europese Erfrechtverordening, dat de KNB eind vorig jaar samen met het Belgische en Duitse notariaat organiseerde op verzoek van de Europese Commissie. En de peer reviews die de KNB ontwikkeld heeft voor intercollegiale toetsing gelden in sommige lidstaten inmiddels als voorbeeld. ‘Dat is ook iets waar de Franse notarissen nu zeer in geïnteresseerd zijn’, zegt Sarneel. ‘Als zij in juni hun licht opsteken bij de Nederlandse notarissen zal het gaan over bedrijfsvoering en ICT, maar ook over de peer reviews.’ Oomen: ‘Met peer reviews zorgen we er als notariaat zelf voor dat de kwaliteit op orde is. Je kunt dat beter zelf doen, dan dat het van buiten wordt opgelegd. Dat zien ze in Europa ook.’

voor notariaat en publiek voor en nieuwe grensoverschrijdende seminars.'

ANGELSAKSISCH VERSUS LATIJN

De verbetering van de positie van het notariaat ten opzichte van de Europese instituties, met name de Europese Commissie, is belangrijk, stelt Sarneel. 'Dat is een doel. Maar net zo belangrijk is het om de belangen van het Nederlandse notariaat in Europees verband te behartigen', zegt hij. 'Het verschil tussen het Angelsaksische notariaat en het onze, het Latijnse, keert steeds terug. Wij trekken nauw op met de andere Latijnse notariaten.' In dit verband is een voortdurend discussiepunt bijvoorbeeld de taakverdeling tussen de advocatuur en het notariaat. Sarneel: 'Bijvoorbeeld op het terrein van ondernemingsrecht of familierecht. Wie mag wat? Waar ligt de deskundigheid? Hoe kunnen we samenwerken?'

De KNB schaakt op vele borden, nationaal en internationaal, stelt Oomen. 'Een schaakspel is niet compleet als je niet op alle velden schaakt. Je kunt niet een stuk negeren, want je weet niet wat er kan gebeuren. Je moet alert zijn. Als je geen lijnen hebt met Brussel, loop je achter de feiten aan.'

'Een notaris was iemand die geneigd was achterover te leunen en te denken: het komt vanzelf wel naar je toe', zegt Sarneel. 'Dat is jaren zo geweest, maar dat is echt over. Een actieve opstelling in Europa is voor het notariaat heel belangrijk.' ■

LOBBY

Lobby is een belangrijk onderdeel van Sarneels werk. 'Zo is de Europese eenpersoonsvennootschap, de rechtspersoon die je zonder notariële tussenkomst in het leven kon roepen en digitaal kon inschrijven, dankzij onze gezamenlijke lobby in Europa voorlopig onderaan de prioriteitenlijst gekomen', zegt hij. Bij het behartigen van de belangen van het Nederlandse notariaat in Europa worden steeds keuzen gemaakt. 'Niet elke discussie is even relevant', zegt Sarneel. Als voorbeeld noemt hij de vraag of een buitenlander notaris in een andere lidstaat mag zijn. 'Die discussie hebben wij in Nederland al lang gevoerd. Een Spanjaard die Nederlands notarieel recht heeft gestudeerd en aan de inschrijvingseisen voldoet, kan in Nederland notaris zijn. Als vertegen-

woordiger van de KNB focus ik me op onderwerpen die voor Nederlandse notarissen belangrijk zijn. De Europese Erfrechtverordening en de Europese Huwelijksvermogensrechtverordening zijn heel relevant voor het dagelijkse werk in het notariaat. Het Europees Notarieel Netwerk van de CNUE bereidt hierover nieuwe voorlichtingscampagnes

MEER INFORMATIE

Een overzicht van de KNB-activiteiten in Europa en wereldwijd is te vinden op www.knb.nl bij internationale samenwerking. Activiteiten van de KNB kunnen onderverdeeld worden in lobby en positionering, in kwaliteit en regels, en in ledenservice en voorlichting.

Wat dat laatste aspect betreft, biedt www.cnue.be een praktisch hulpmiddel voor notarissen. Op deze site is eenvoudig te zien hoe iets in een lidstaat geregeld is, variërend van het huwelijksgoederenrecht in Oostenrijk tot het erfrecht in Spanje.

Goede vragen stellen en luisteren

Intervisie, een manier om dilemma's met elkaar te delen. Ook een manier om te leren van collega's. En vooral een manier om met behulp van anderen, zelf tot andere inzichten te komen. Twaalf auditoren namen de proef op de som.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Roel Ottow

Terwijl Feyenoord in Rotterdam wordt gehuldigd en de politie zelfs via een NL-alert oproept niet meer naar de stad te komen, is de sfeer in Amersfoort een stuk ingetogener. Toch zorgt het heerlijke voorjaarszonnetje ervoor dat de terrasjes rondom het station vol zitten.

Op straat zijn alleen maar lachende gezichten te zien. De zon schijnt en daar lijkt heel Nederland blij mee te zijn. Ook in het NH Hotel in Amersfoort alleen maar vrolijke gezichten. Die locatie is deze dag het toneel van een workshop intervisie. Twaalf auditoren gaan ervaren hoe het is om in een intervisiegroep te zitten. Spannend, maar vooral heel interessant. De auditoren hebben er zin in. Voordat zij in kleine groepen worden verdeeld, legt Frans Meijer van adviesbureau MCG Utrecht eerst uit wat intervisie is en vooral wat de bedoeling is tijdens een sessie. 'Intervisie is luisteren. En de goede vragen stellen. Hierdoor help je elkaar. Je komt niet meteen met oplossingen, maar door vragen te stellen zet je de ander aan het denken. Dat is de bedoeling.' Alhoewel de meeste intervisiegroepen bestaan uit mensen uit hetzelfde werkveld gaat het volgens Meijer niet altijd over werk. 'Het is een beetje fiftyfifty. De helft heeft met werk te maken, de andere helft met privé. Die grens vervaagt ook snel, doordat het vaak in elkaar overloopt. Het begint vaak werkinhoudelijk, maar uiteindelijk kom je toch meer richting het persoonlijk functioneren. Je veilig voelen in de intervisiegroep

'Open vragen formuleren, is moeilijk. Je hebt snel de neiging er iets van gevoel in te leggen'

is daarbij heel belangrijk. We spreken daarom ook altijd af dat alles wat wordt gezegd binnenkamers blijft', aldus Meijer.

DE DIEPTE IN

Om vast te ervaren hoe het er straks in een intervisiegroep aan toegaat, mogen de auditoren eerst plenair proefdraaien. Marco van Liempt, een van de gespreksleiders, werpt zich op als kandidaat. Hij heeft een relatief simpele vraag: ik werk veel, heb weinig tijd voor mijn gezin en wil met hen op vakantie. Waar ga ik heen? Voorwaarde: het moet er warm en droog zijn. Al snel komen er vragen over de gezinssituatie, de kinderen, hobby's. En zo vraagt een auditor: 'Hoe belangrijk is wifi? Zou je zonder wifi kunnen?'. 'Toch gaat het nog niet genoeg de diepte in. Na even doorvragen blijkt zijn fictieve dochter reuma te hebben en hij daardoor dus beperkt te zijn in zijn keuze. 'Lastig hè?', zegt Van Liempt. 'Je moet niet met suggesties komen. Dat kan bij cliënten, maar niet bij collega's.' Meijer vult aan: 'Jij hoeft er niks mee, de collega moet er door jouw vragen zelf mee komen. Het wordt pas echt leuk als hij of zij naar het plafond

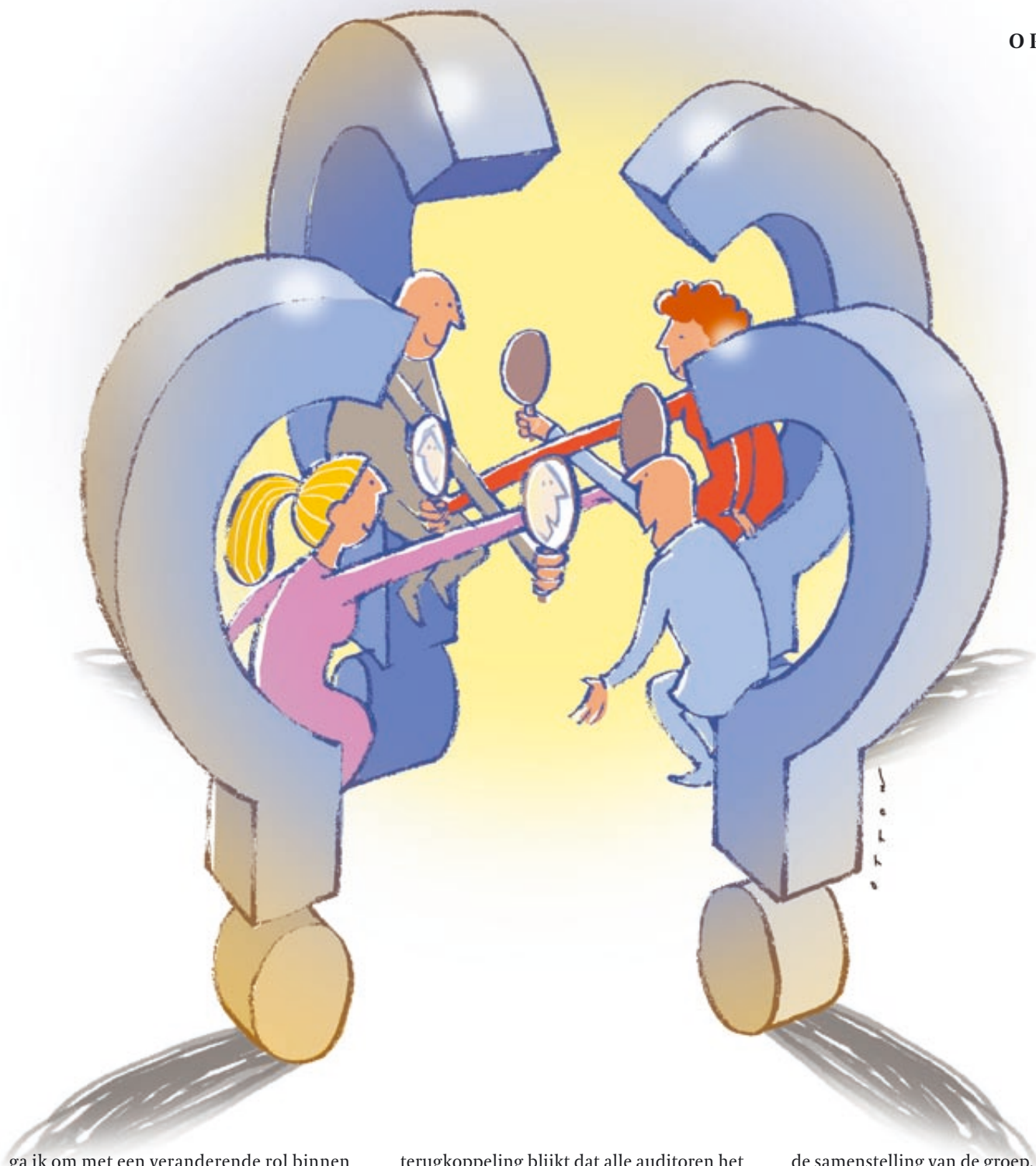
gaat kijken. Dan wordt er nagedacht over wat jullie allemaal vragen.'

CONFRONTEREND

Na deze proefintervisie is het tijd voor het echte werk. De aanwezigen gaan uiteen in drie groepen van vier auditoren en een professionele gespreksleider. Aan alle auditoren is van tevoren gevraagd een casus te bedenken die zij kunnen inbrengen. Dit verhaal mag de spreker rustig vertellen, zonder te worden onderbroken. Pas daarna mag het vragenvuur beginnen. En zo geschiedt. Het eerste verhaal is erg persoonlijk van aard. Iets waar een van de auditoren tegenaan loopt als ze kantoren bezoekt. Het zit in haar persoonlijkheid, maar hoe kan ze daar toch anders mee omgaan? Zodra zij haar verhaal heeft gedaan, borrelen de eerste vragen al op. Je merkt duidelijk dat de collega's al een mening hebben over haar houding. Daardoor hebben zij snel de neiging om meteen een oplossing aan te dragen. En dat is nu net niet de bedoeling van intervisie. Gespreksleider Van Liempt: 'Open vragen formuleren, is moeilijk. Je hebt snel de neiging er iets van gevoel in te leggen. Hierdoor kan het heel confronterend zijn voor de casusaandrager.' Als van het pad wordt afgeweken, stuurt Van Liempt de aanwezigen weer de goede kant op. De auditor wiens casus het was, voelt zich wel een beetje bedreigd door de manier waarop collega's haar bevragen. En toch heeft zij een leerpunt voor zichzelf kunnen formuleren. Bij de volgende audit zal dit in de praktijk worden gebracht.

BELANGRIJK MIDDEL

De casussen van die dag zijn zeer uiteenlopend: hoe ga je om met een klacht, hoe corrigeer ik een collega in bijzijn van een cliënt en hoe

ga ik om met een veranderende rol binnen kantoor? Zo is een van de groepen na een uur al klaar met twee dilemma's, terwijl een andere groep net het eerste verhaal had afgerond. Auditor en interim-jurist Carolien Bosch vond zo'n eerste intervisie heftig om mee te maken. 'Sommige casussen weekten behoorlijk wat emoties los.' Ook voor auditor en kandidaat-notaris Maartje Nonhebel was het intensief: 'Ik heb ook een casus ingebracht waar emotie bij kwam kijken. Er is mij eigenlijk een spiegel voorgehouden en daar heb ik wel wat aan.' Bosch denkt dat intervisie wel degelijk goed kan zijn voor sommige kantoren die zij bezoekt: 'Grote kantoren hebben vaak wel een dergelijk overleg, maar middelgrote en kleine kantoren niet. Het zou mooi zijn als ik dit na een audit kan aanbieden.' Bij de plenaire

terugkoppeling blijkt dat alle auditoren het als belangrijk middel voor het notariaat zien en zeker zouden inzetten. Wel worden er een paar kanttekeningen geplaatst: denk na over

de samenstelling van de groep, laat mensen niet te ver reizen én zet in alle gevallen een professionele gespreksleider in. Die bleek echt onmisbaar. ■

JAARTHEMA ETHIEK EN INTEGRITEIT

De intervisieworkshop met auditoren was een initiatief van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). De beroepsorganisatie wil hiermee kijken of dit soort intervisiebijeenkomsten ook voor (kandidaat-)notarissen nuttig en waardevol zijn. Het past goed bij het jaarthema: ethiek en integriteit. De KNB organiseerde in maart vijf regiobijeenkomsten

waar dilemma's werden besproken. Verschillende deelnemers maakten toen de opmerking behoefte te hebben aan meer van dit soort (intervisie)bijeenkomsten. Tijdens het KNB-congres op 6 oktober is een van de deelsessies in de middag gewijd aan intervisie. Frans Meijer leidt deze sessie. Zie de KNB-nieuwspagina's voor meer informatie over het congres.

*Bloemenveiling
Royal FloraHolland*

‘Bij een coöperatie is good governance automatisch ingebakken’

In 2013 draaide bloemenveiling Royal FloraHolland voor het eerst in haar bestaan met verlies. Daarop besloten de leden de financieringsstructuur van de coöperatie aan te passen. Notaris Alex Blomaard begeleidde het proces.

TEKST Tatiana Scheltema | BEELD Truus van Gog

Op 1 juni presenteerde de directie van coöperatie Royal FloraHolland in Aalsmeer de officiële cijfers over het boekjaar 2016 aan haar leden. Met een omzet van ruim 4,6 miljard euro en 3,8 procent groei ten opzichte van 2015 ziet de toekomst van het bedrijf er bepaald fleurig uit. Op de vergadering in december vorig jaar was topman Lucas Vos al vol optimisme. Het bedrijf staat op het punt om de Chinese markt te veroveren en ook op het gebied van kostenbeheersing en innovatie worden meters gemaakt, aldus de CEO. ‘We hebben nu wel de snelheid erin.’ Toch was de sfeer tussen directie en leden nog maar drie jaar geleden een stuk grimmiger. Toen boekte de grootste bloemenveiling ter wereld een verlies van ruim 7 miljoen euro. In 2013 was niet alleen de verkoop van bloemen via de veiling teruggelopen, ook had de

directie een reorganisatie doorgevoerd.

De kosten daarvan – ruim 20 miljoen euro – wilde ze betalen uit de jaarlijkse liquiditeitsbijdrage, maar daar waren de leden het, zacht gezegd, niet mee eens. Op de algemene ledenvergadering van juni 2014 brak een heuse revolutie uit en er moest een extra vergadering worden ingelast om een tweede, voor de leden gunstiger financieringsplan goedgekeurd te krijgen.

VERLIES

‘Een verlies was eigenlijk nog nooit voorgekomen’, vertelt Alex Blomaard, notaris in Rijswijk en al sinds 1992 betrokken bij Royal FloraHolland. ‘Dus dat waren de leden niet gewend. Het was toen zo dat 1 procent van de omzet van de leden bij de coöperatie werd ingehouden. Die liquiditeitsbijdrage werd dan na een jaar omgezet in een ledenlening, die ter beschikking werd gesteld aan de coöperatie. En na negen jaar kregen ze dat geld terug.

Dus normaliter zouden ze geld terugkrijgen, maar de directie wilde dat geld nu gebruiken om het verlies dat was ontstaan door de reorganisatie te delgen.’

GEWIJZIGD PLAN

De directie mócht dat ook doen: de toenmalige statuten boden ‘nogal wat flexibiliteit’ hoe om te gaan met de winst, zegt Blomaard. ‘Dat geld kon uitgekeerd worden, maar het kon ook worden geboekt op de participatiereserve. Alleen: die kregen de leden pas na 21 jaar uitgekeerd. Er waren wel speciale regelingen voor overlijden, of als je met pensioen ging, maar leden kregen het nog steeds niet direct.’ Uiteindelijk kreeg de directie een iets gewijzigd plan voor de dekking van het verlies erdoor, maar de impasse was de aanleiding om de financieringsstructuur, en daarmee de statuten van de onderneming ingrijpend te herzien. ‘Rekening houdend met de wensen van de leden wilde de directie een snellere omloop van het ledengeld, zodat leden het eerder terugkregen. Men vond dat als de coöperatie aan een bepaalde financiële ratio voldeed, er voldoende buffer zou zijn en dat daarna ook

‘Voor de leden van een coöperatie is het hún bedrijf; ze zien het als een verlengstuk van hun onderneming’

direct winst uitgekeerd kon worden. Maar daarmee moesten ze wel naar een volledig nieuw systeem, waarbij ze gingen werken met certificaten A en B. In plaats van de participatiereserve kwam er een certificaat A, dat wordt volgestort tot 20.000 euro. Als certificaat A vol is, stort het lid op certificaat B, wat vroeger de ledenlening was. Dat bedrag blijft nu acht jaar staan en wordt bij beëindiging van het lidmaatschap terugbetaald mits voldaan is aan de ratio. Het bedrag van certificaat A wordt na drie jaar na einde van het lidmaatschap uitbetaald.’

HERLABELLEN

De basis voor dit nieuwe systeem werd in juni 2015 gelegd, vertelt Blomaard. ‘Toen kwamen ze bij mij. Ik werd gevraagd om deel te nemen aan de werkgroep waar ook juristen, fiscalisten en de financiële man van Royal FloraHolland in zaten. Er speelden allerlei vragen en problemen die opgelost moesten worden. Met name de overgangsregeling was van belang. Hoe regel je dat die participatiereserve en de ledenlening worden omgezet in certificaten? Want voor een groot lid pakte het nieuwe systeem

gunstiger uit dan voor kleinere leden: een grote kweker heeft die 20.000 euro al heel snel vol, en krijgt na acht jaar uitbetaald. Maar een klein lid doet er langer over. Kleine leden dragen dus veel minder bij aan het kapitaal van de onderneming, maar krijgen het ook pas veel later terug.

Daarbij ging het om aanzienlijke bedragen: de participatiereserve was rond de 60 miljoen euro, de ledenleningen bedroegen 220 miljoen euro. Dus je praat wel over aardig wat vermogen dat je gaat herlabelen.’

SPECIALIST

Alex Blomaard raakte al vroeg in zijn carrière betrokken bij Royal FloraHolland, althans bij de voorlopers ervan. Zijn kantoor Caminada Notarissen geldt al decennia als autoriteit op het gebied van coöperaties. ‘Notaris Van Steenderen, bij wie ik ooit begon, had eind jaren zeventig van de vorige eeuw een handboek geschreven over het nieuwe verenigingsrecht en gaf daar ook cursussen over. Daar zat eens een belastingadviseur bij, van wat nu EY is, en die kwam met wat zaken over de statuten van coöperaties. Dat was destijds nog een onbekende praktijk voor notarissen, want een coöperatie is eigenlijk een vereniging, net als de hockey- en voetbalclub. Door dat contact is ons kantoor specialist geworden op het gebied van verenigingsrecht, coöperaties in het bijzonder.’ In 1989 werd Blomaard kandidaat-notaris en vanaf 1992 begeleidde hij een reeks fusies tussen bloemenveilingen waaruit het huidige Royal FloraHolland ontstond. ‘De twee grootste, Naaldwijk en Aalsmeer, waren beide cliënten van ons. Dat is wel een nadeel van fusies: je houdt steeds minder cliënten over,’ grinnikt hij.

BETROKKENHEID

Royal FloraHolland heeft inmiddels 4.291 leden, waarvan 615 in het buitenland. Door de schaalvergroting zijn coöperaties wel steeds professioneler geworden. ‘Bij de oude, kleinere coöperaties werd het bestuur gevormd door leden of afgevaardigden die vooral keken naar:

“Wat vinden de leden ervan?” De grotere organisaties zijn echt een bedrijf met een management dat puur bezig is met de bedrijfsvoering. De leden zie je dan vaak terug in de raad van commissarissen, en oefenen van daaruit invloed uit.’

Die betrokkenheid van leden is ook het mooie aan coöperaties, vindt Blomaard. ‘Bij een nv of bv hebben de aandeelhouders alleen een financiële band met het bedrijf. Maar voor de leden van een coöperatie is het hún bedrijf; ze zien het eigenlijk als een verlengstuk van hun onderneming. Het zou daarom raar zijn als een coöperatie veel winst zou maken, dat zou ten koste gaan van de eigen onderneming. Leden willen dus kosten en heffingen zo laag mogelijk houden en de directie wil dat de bedrijfsvoering zo gezond mogelijk is. Dat kan voor spanningen zorgen. Maar de verschillende belangen zijn wel, op een gezonde manier, met elkaar verweven. Wij zeggen ook wel: bij een coöperatie is *good corporate governance* automatisch ingebakken.’

HARDHEIDSCLAUSULE

In juni zal duidelijk worden hoe de nieuwe financieringsstructuur van Royal FloraHolland uitpakt voor de leden – de statuten werden in december van kracht. Blomaard kijkt er vol vertrouwen naar uit. ‘Het is goed voorbereid, de nieuwe structuur heeft een groot draagvlak. Maar ik heb vaak genoeg meegemaakt dat de praktijk toch altijd weer ingewikkelder is dan je je kunt voorstellen. Daarvoor hebben we een hardheidsclausule opgenomen, waarbij het bestuur handelingsbevoegd is in onvoorziene gevallen. Er zullen altijd situaties zijn die je niet kon voorzien.’ ■

EstateTipdag dinsdag 20 juni 2017

Nieuw huwelijksvermogensrecht en de praktijk van alle dag, civiel en fiscaal

Op 28 maart 2017 is wetsvoorstel 33 987 in de Eerste Kamer aangenomen. De verandering van ons huwelijksvermogensrechtelijke basisstelsel is een feit. Naar verwacht zal de inwerkingtreding op 1 januari 2018 zijn.

De wijziging heeft niet alleen gevolgen voor de 'nieuwe huwelijken', maar ook voor de huwelijksvoorwaarden 'van vandaag en morgen'. Er is alle reden om de nieuwe regeling grondig door te nemen omdat in de meeste huwelijken het basisstelsel van toepassing is. Op de cursusdag zal het echter niet blijven bij dit stelsel.

Wij zullen ook aandacht besteden aan de gevolgen voor de huwelijksvoorwaarden en testamenten, de relatie met de fiscaliteit en natuurlijk ook de estate planning. Denk aan de huwelijksvermogensrechtelijke communicerende vaten tussen de voorwaardelijke uitsluitingsclausule en voorwaardelijke insluitingsclausule.

En heeft u al een anti-gemeenschapsoplosclausule?
Hoe zet u de nieuwe alsof-voorwaarden op?

Zoals gebruikelijk mag u rekenen op suggesties voor modelteksten die u in uw bestaande modellen kunt inbouwen en u ondersteunen in uw huwelijksvermogensrechtelijke kantoorbeleid. U bent dan klaar voor het nieuwe huwelijksvermogensrechtelijke tijdperk.

We ontmoeten u graag op de 20^e juni!

docenten:

prof. mr. dr. B. M.E.M. Schols,
prof. mr. dr. W. Burgerhart,
prof. mr. F.W.J.M. Schols

locatie:

Jaarbeurs te Utrecht

datum:

dinsdag 20 juni 2017

tijden:

10.00 tot 16.30 uur (met borrel)

cursusprijs:

395,- ex btw

pe-punten:

5 pe voor KNB, EPN, NOVEX, SCE

Informatie:

www.estatetipeducation.nl
info@estatetipeducation.nl
020-3882928

INM OPLEIDING

Word registernotarisklerk
(bij 3 afgeronde modules)

EIND 2017 EN BEGIN 2018 ZULLEN DE INM MODULES FAMILIERECHT, ONROEREND GOEDRECHT EN ONDERNEMINGSRECHT WEER VAN START GAAN.

FAMILIERECHT start 11 november 2017, bestaat uit 13 fysieke bijeenkomsten, **cursusprijs:** € 2.950,- **docent:** mr. Frank Hoens

ONROEREND GOEDRECHT start 4 november 2017, bestaat uit 8 fysieke bijeenkomsten en 2 webinars, **cursusprijs:** € 2.750,- **docenten:** mr. dr. Jeroen Rheinfeldt, André van Huffelen

ONDERNEMINGSRECHT start 13 januari 2018, bestaat uit 7 fysieke bijeenkomsten en 2 webinars,

cursusprijs: € 2.650,- **docenten:** mr. Paul Kok, mr. Moniek Wever

DE MODULES worden onder verantwoordelijkheid van prof. mr. dr. B.M.E.M. Schols, prof. mr. dr. W. Burgerhart en prof. mr. F.W.J.M. Schols gegeven. **Locatie:** Hogeschool Domstad te Utrecht

Voor informatie, overige data en inschrijven: www.inm.nl

Nora van Oostrom-Streep

Buiten de lijntjes

enkele van deze intrigerende zaken. Onderwerpen te over dus, maar ik sta graag open voor suggesties uwerzijds.

BANDEN

Terug naar mijn afscheid en de reden ervan, het knellen van de banden. Maar al te vaak blijven mensen gevangen in structuren die hen belemmeren in de vrijheid die ze graag zouden hebben. Hiervoor zijn allerlei redenen aan te wijzen, variërend van gemakzucht tot angst en alles daar tussenin. Het gevaar bestaat dat als je dan terugkijkt, je diep vanbinnen weet dat die banden je ervan hebben weerhouden datgene te doen wat je graag had willen doen. Het is dus zaak een dergelijke ervaring te voorkomen en daadwerkelijk te kiezen voor wat je ten diepste beweegt. In mijn geval dus het aangeven dat de banden knelden en het losbreken ervan. Voor diegenen onder u die dit wel zouden willen, maar nog niet weten hoe, heb ik een leestip: het magistrale boekje *Who moved my cheese?* van Spencer Johnson. Want uiteindelijk zitten de lijntjes met name in je hoofd en is het verleggen ervan soms gewoon een kwestie van het verschuiven van je perspectief. ■

Officieel is dit de eerste column die ik schrijf na het stoppen als woordvoerder, een functie die ik bijna vijf jaar met veel plezier heb vervuld. De reden dat ik eind vorig jaar (zie mijn column van december!) besloot aan het bestuur mede te delen dat ik mijn functie wilde neerleggen, had te maken met de lijnen waarbinnen ik als woordvoerder geacht werd te blijven. Lijnen die soms prima pasten, maar steeds vaker strak aanvoelden of zelfs ronduit knelden.

VRIJHEID

Na bijna vijf jaar is duidelijk dat ik niet in de wieg ben gelegd voor het zijn van een *talking head* en dat een dergelijke invulling van het woordvoerderschap mij niet past. Ik ben kritisch ingesteld en vind dat eerlijk gezegd geen slechte eigenschap, zeker niet als die kritiek bedoeld is om de beroepsgroep te versterken. Al eerder sprak ik over de noodzaak van het koesteren van de luizen in je pels, het ter discussie stellen van bestaande dogma's en het verplicht blijven twijfelen aan je eigen bestaansrecht. Het zal dan ook geen verbazing wekken dat toen de redactie mij vroeg om deze column te blijven verzorgen, ik heb aangegeven dit te willen doen, mits ik zelf de lijntjes van de column mocht bepalen. Het siert het bestuur hiervoor open te staan en ik ben dan ook met groot plezier aan het bedenken waar ik mijn toekomstige columns over kan gaan schrijven. Het speelveld is nu immers geheel vrij. Alhoewel? Het staat voorop dat ik geen stukken zal gaan schrijven met het enkele oogmerk om te shockeren of te

Het is zaak daadwerkelijk te kiezen voor wat je ten diepste beweegt

.....

kwetsen. Ook zal ik natuurlijk niet doelbewust de KNB spaken in het wiel gaan steken of anderszins het notariaat beschadigen, noch zal het een aaneenschakeling worden van zure afrekeningen of verongelijkte *j'accuses*. Wel geeft deze nieuwe positie mij (nog) meer vrijheid om mijn eigen visie te geven op bepaalde zaken of ontwikkelingen, waarbij mijn visie ook haaks kan staan op die van de KNB.

INTRIGERENDE ZAKEN

Terug naar toekomstige onderwerpen. U kent inmiddels enkele van mijn stokpaardjes: ethiek en integriteit en de vraag wie dan de norm bepaalt, de opleiding (zowel die op de universiteiten als de beroepsopleiding), innovatie en de vraag welke invloed deze heeft op het juridisch beroepenveld en nog enkele andere topics. Onderwerpen die ik echter nog niet heb aangeroerd (maar waarop ik nog broed), zijn de bizarre wijzen waarop wetsvoorstellen worden 'geplugd' en doorgedrukt, de wonderlijke verwevenheid van bepaalde juridische gremia en clubjes, de vraag wat nu voldoende kennis is voor een praktijkjurist, de houdbaarheid van beroepsorganisaties en nog

Er zijn verschillende (notarieel-)juridische commissies en samenwerkingsverbanden waar (kandidaat-)notarissen in deelnemen. In *Notariaat Magazine* vertellen ze hierover.

NOTARIS EN MEER

WIE Ivar Franken (39), notaris
WAAR Bestuur SOMN

‘Ontplooiing’

‘**O**ne size fits all, zo zag de klerkenopleiding van Stichting Opleiding Medewerkers in het Notariaat (SOMN) er vroeger uit. Een zware alomvattende theoretische opleiding van vier jaar. Het notariaat heeft de afgelopen jaren niet stilgestaan en dus is de klerkenopleiding veranderd. Niet langer wij als SOMN, maar diverse marktpartijen organiseren de opleiding. Wij hebben nu een accrediterende rol.’

‘Tijdens de crisis was er een enorme terugloop van het aantal medewerkers in het notariaat. Dat merkten wij ook bij onze opleidingen. Verder is er een stukje flexibilisering opgetreden. Er zijn kantoren die zich specialiseren en niet alles meer aanbieden. Zij zoeken medewerkers die werken in een bepaald vakgebied, en zich dus ook specialiseren. Daarnaast heb je nu steeds meer klerken die parttime willen werken. Zij hebben behoefte aan een kortere opleiding. Al die ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat de inhoud van de klerkenopleiding flink is veranderd. Zo kun je nu ook gedeelten doen in plaats van meteen alles. Goed voor medewerkers die zich in een bepaald onderdeel meer willen bekwalen of de opleiding over een langere tijd willen uitsmeren.’

‘Zelf ben ik nu zo’n tien jaar betrokken bij de SOMN. Ik begon als docent voor de klerkenopleiding. Sinds 2012 ben ik bestuurslid. Mijn rol is de afgelopen jaren verschoven van docent naar cursuscoördinator. Wij regelden onder andere de cursuslocatie, de docenten, het materiaal en de examens. Mijn rol

was daarbij inhoudelijk en coördinerend. Dat ging over het algemeen prima, maar wij blijven onderwijssamateurs. Ik ben blij dat we onderwijstaken nu overlaten aan professionele marktpartijen. De laatste “klerken-oude-stijl” zijn eind 2016 afgestudeerd. De opleiding voor secretaresses en de introductiecursus wordt nog wel door ons georganiseerd, maar ook daar kijken wij kritisch naar.’

‘Het SOMN-bestuur bestaat uit zes leden. Drie namens de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en drie namens de Bond voor Medewerkers in het Notariaat (BMN). Vroeger kwamen we elke maand samen, dat zal nu zo’n een keer in de twee maanden worden. Vaak spreken wij af in het weekend of ‘s avonds, zodat er niet te veel kantoortijd verloren gaat. Bezig zijn met de SOMN zorgt ervoor dat je betrokken bent bij de medewerkers die in het notariaat werken. Mijn functie zorgt ook voor waardevolle contacten bij de KNB en BMN.’

‘De waarde van opleidingen hoeft je mij als werkgever niet uit te leggen. Het is een stuk ontplooiing van de medewerker. Die wil ook graag weten waarom hij dingen doet, zoals hij doet. Kennis en vaardigheden stellen iemand in staat zelfstandig te werken en de cliënt adequaat te woord te staan. Die wordt steeds mondiger en dat vergt van de medewerker mondelinge uitdrukkingsvaardigheden en soms zelfs conflicthantering. Daarom zijn ook die *skills* toegevoegd aan de opleiding. Een medewerker die goed op de hoogte is, straalt dat af op de beleving van de cliënten.’ ■

Hybrid Cloud

Geen wolkje aan de lucht

Wie relevant wil blijven in een dynamische en competitieve markt ontkomt niet aan een digitale transformatie. Door slimmer te werken en processen te stroomlijnen zorgt u voor onderscheid en een stevige concurrentiepositie. ICT Concept helpt u met deze transitie. We nemen twee ontwikkelingen onder de loep: Microsoft Office 365 en Hybrid Cloud. Welke rol spelen deze oplossingen in de digitale transformatie?

Microsoft Office 365 en de digitale transformatie

Hoogstwaarschijnlijk maakt u dagelijks gebruik van Microsoft Office, bijvoorbeeld Office 2013 of hoger. Regelmatig worden nieuwe versies van het Officepakket uitgebracht. Met Office 365 werkt u met de meest actuele versie van onder andere Word, Excel, PowerPoint en Outlook. Door Office 365 bent u dus altijd zeker van een actuele en een up-to-date versie van het Office-pakket. Dit helpt u om alle mogelijkheden van Microsoft Office optimaal te benutten.

Kortom: digitaal transformeren begint bij een goede basis en dat is precies wat Microsoft Office 365 is.

De digitale transformatie naar de Hybrid Cloud

De Hybrid Cloud voorziet in de nieuwste technologische cloudontwikkelingen van dit moment. Hybrid Cloud brengt daarmee het beste van twee werelden samen: dezelfde vertrouwde omgeving, maar met de meest actuele en veilige Microsoft programma's. Dat gaat dus echt verder dan actuele versies van de programma's in Office-Suite. Door te kiezen voor Hybrid Cloud richt u uw volledige cloudomgeving zo efficiënt en slim mogelijk in. Bepaalde delen blijven in uw Private Cloud (bijvoorbeeld uw vakspecifieke software) en voor online diensten zoals bijvoorbeeld Skype for Business maakt u gebruik van de Microsoft Cloud. Ook kunt u vier extra devices voorzien van een lokale versie van Microsoft Office. De Hybrid Cloud is dus een belangrijke sleutel voor de digitale transformatie van uw kantoor.

Hybrid Cloud en veiligheid

Voor de implementatie van Hybrid Cloud heeft ICT Concept eerst veel aandacht besteed om de veiligheid en betrouwbaarheid van onze Hybrid Cloud te kunnen waarborgen. Denk bijvoorbeeld aan de veiligheid van online diensten en de koppeling met de Private Cloud. We kunnen nu met recht zeggen dat de Hybrid Cloud van ICT Concept voldoet aan de hoogste veiligheidseisen. En dat maakt de Hybrid Cloud van ICT Concept echt anders dan welke Hybrid Cloud dan ook. Wat levert dit u concreet op? Dat u nu met een gerust hart over kunt stappen naar de Hybrid Cloud van ICT Concept. Of zoals wij zeggen:

Hybrid Cloud - Geen wolkje aan de lucht!

Alles voor elkaar!

T 088 002 84 83

E sales@ict-concept.nl

www.ict-concept.nl

ICT CONCEPT IS ONDERDEEL VAN
LEXXYN
 GROEP

Bestrijding van witwassen en belastingontduiking staat hoog op de agenda van de wetgever. Zo wordt gewerkt aan de registratie van informatie over uiteindelijk belanghebbenden (UBO's) van rechtspersonen en ondernemingen in het Handelsregister. Informatie over deze UBO's wordt deels toegankelijk voor iedereen. Dit laatste stuit tegen de borst van verschillende organisaties, waar-onder de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). De KNB wil dat alleen bepaalde groepen toegang krijgen. Dit ter bescherming van de privacy.

Suzanne Kooij

**SAMENWERKENDE BRANCHEORGANISATIES
FILANTROPIE (SBF)**

'Het wetsvoorstel zou volgens SBF een uitzondering voor alle ANBI's moeten bevatten. Het is inhoudelijk onjuist ANBI's te verplichten een UBO aan te wijzen en te registreren in het Handelsregister en het kan op gevaarlijke en onaanvaardbare wijze de privacy van betrokkenen aantasten. Daarnaast beïnvloedt registratie van een UBO de beeldvorming en het functioneren van de filantropische sector negatief en leidt het ook tot onnodige verzwaring van de administratieve lastendruk. De essentie van een ANBI is dat de UBO het

Informatie UBO-register openbaar

WAT VINDT
U DAAR
NU VAN?

algemeen nuttige doel is waarvoor de ANBI-status is afgegeven. Strikte interpretatie van de Implementatiewet zou ertoe kunnen leiden dat alle goede doelen die een bijdrage van deze ANBI zouden ontvangen, als uiteindelijk begunstigen zouden moeten worden geregistreerd in het Handelsregister. Dit is ongewenst en draagt niet bij aan de doelstelling van deze Implementatiewet.

De minister van Financiën heeft gesuggereerd om bij het ontbreken van een duidelijk aan te wijzen UBO, een bestuurder als zodanig te laten registreren in het openbare UBO-register. Dit is echter ook onjuist en wekt een verkeerde indruk, omdat bestuurders van ANBI's uit hoofde van hun functie juist geen "economisch belang" in de rechtspersoon mogen hebben. Dit wordt in de ANBI-regelgeving uitgesloten.' •

Laurens Kelterman

**VERENIGING VAN NOTARIEEL
ONDERNEMINGSRECHT SPECIALISTEN (VOC)**

'Volledig mee eens! Witwassen en belastingontduiking zijn natuurlijk zaken die aangepakt moeten worden. Maar niet ten koste van fundamentele rechten! Schending van het recht op privacy kan slechts plaatsvinden met inachtneming van bepaalde waarborgen. Met de keuze voor een openbaar register gaat het kabinet op een essentieel onderdeel verder dan de richtlijn voorschrijft. Naar mijn idee op disproportionele wijze. Je zou zelfs kunnen stellen dat op basis van recente jurisprudentie de Europese richtlijn zelf niet (langer) in overeenstemming is met het EU-recht én dat aannemelijk is dat het wetsvoorstel een ongerechtvaardigde inbreuk vormt op de privacy en bescherming van persoonsgegevens van UBO's. In de toelichting is namelijk geen steekhoudende onderbouwing opgenomen voor de keuze het UBO-register gedeeltelijk openbaar te maken.

Ook ontbreekt een analyse of het doel van het wetsvoorstel niet kan worden nagestreefd door informatie over UBO's alleen te delen met opsporingsdiensten. Daarbij komt dat belangrijke gedeelten van de wet nog nader worden ingevuld bij amvb's, wat grote onzekerheid met zich meebrengt over de kwalificatie als UBO. De privacy van UBO's zou beter gewaarborgd moeten worden, zoals in het wetsvoorstel met betrekking tot het Centraal Aandeelhoudersregister (CAHR) wel geregeld is. De notaris wordt daarin aangewezen als beschermer van de privacy!' •

huidige voorstel niet het geval. Ook dat is een te groot risico voor de bescherming van de privacy, omdat de omschrijving van een UBO te gemakkelijk aangepast kan worden. Dit kan leiden tot een ongewenste verschuiving van de UBO, maar bovenal kan het te gemakkelijk worden voor organisaties – die andere doelstellingen hebben dan fraudebestrijding – om informatie te verkrijgen en dit al dan niet commercieel aan te wenden.' •

Albert Jan Thomassen

FBNED, FAMILIE-BEDRIJVEN NEDERLAND

'Het standpunt van de KNB deel ik. Ook FBNed heeft gewezen op de grote inbreuk op de privacy van aandeelhouders van familiebedrijven. De richtlijn beoogt fraude te bestrijden en witwassen tegen te gaan. Als er een sterk vermoeden is, dan dienen bevoegde instanties en bepaalde meldingsplichtige

instellingen te kunnen achterhalen wie de uiteindelijke belanghebbenden zijn. Daarvoor is een besloten UBO-register voldoende, zoals de Europese richtlijn ook aangeeft. Een deels openbaar register leidt tot een disproportionele inbreuk op de privacy. De families achter familiebedrijven zijn meestal aandeelhouders die het belang van de onderneming vooropstellen en als geen ander weten dat het aandeelhouderschap ook verantwoordelijkheid met zich meebrengt voor de onderneming, de werknemers en andere stakeholders. Maar ook voor de veiligheid en privacy van de aandeelhouders als zij dat gewenst vinden. FBNed pleit niet alleen voor een besloten register, maar vindt ook dat in het wetsvoorstel wordt omschreven wat een UBO is en dat is in het

An illustration of an excavator digging for gold in a desert landscape at sunset. The excavator is silhouetted against a bright yellow and orange sky. The ground is dark, and there are some rocks scattered around. The overall scene is stylized and evocative of the 'gold rush' metaphor used in the article.

Datamanagement:

Gouden ei of zwart gat?

Wat kan datamanagement voor het notariaat betekenen? Veel, menen vier deskundigen: 'Het notariaat kan een enorme toegevoegde waarde leveren.'

TEKST Jolanda aan de Stegge | BEELD Shutterstock

Data worden wel het nieuwe goud genoemd. Steeds vaker zetten bedrijven en organisaties ze in als een van hun krachtigste beleidsmiddelen. Zo verwacht de Nationale Politie binnenkort nauwkeurig woninginbraken, diefstal en straatroven te kunnen voorspellen door eigen data te koppelen aan die van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). En de Amerikaanse kredietbeoordelaar Moody's betaalde onlangs 3 miljard euro voor Bureau van Dijk, dat zich 'de bron voor bedrijfsdata' noemt. Klanten kunnen hier data vinden over de financiële gezondheid van bedrijven en zien welke personen eigenaar zijn van bv's wereldwijd. Datamanagement is big business.

GEEN GELOPEN RACE

Dat realiseert de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) zich ook. Daarom onderzoekt data-adviseur Gert Korf sinds

begin dit jaar wat datamanagement voor de beroepsorganisatie en het notariaat zou kunnen betekenen. Eind maart bracht hij hierover advies uit aan het bestuur. Hij ziet veel kansen voor de individuele notaris, maar stelt nadrukkelijk dat datamanagement in het notariaat geen gelopen race is. 'Eind 2018 pas neemt het KNB-bestuur in nauw overleg met de ledenraad hierover een beslissing. Het staat niet vast dat de KNB datamanagement centraal gaat inrichten, alleen de behoefte en mogelijkheden daartoe worden onderzocht en of er voldoende draagvlak voor is. Cruciale vragen hierbij zijn: welke data zijn beschikbaar en zijn individuele notarissen bereid om hun gegevens beschikbaar te stellen aan de KNB voor data-analyse?'

NIEUWE INZICHTEN

Datamanagement richt zich op het beheren van eigen bedrijfsgegevens, al dan niet verrijkt met andere bronnen. Die gegevens moeten van de juiste kwaliteit zijn, up-to-date en snel

vindbaar. Essentieel is daarom hoe een bedrijf data verzamelt, actualiseert, archiveert, beschikbaar maakt en bewaart. Door onderzoeksvragen op data los te laten, kunnen bedrijven en organisaties nieuwe (markt)-inzichten verkrijgen. Het gaat om het combineren van slimme onderzoeksvragen en het schrijven van intelligente algoritmen. Hiervoor zijn veel data nodig en veel computerrekenkracht. Dankzij recente technologische ontwikkelingen is dit sinds een paar jaar mogelijk. *Machine learning* kan bijvoorbeeld patronen in data ontdekken die voorheen opgesloten zaten in documenten. Op deze manier worden die gegevens informatie.

GOUDEN EIEN

Wat heeft de notaris aan datamanagement? Veel, zeggen de vier deskundigen. Meten is weten, zegt Stefan Hogendoorn, oprichter en eigenaar van Qlouder in Maarsen. Zijn bedrijf, gespecialiseerd in data in de cloud, adviseert de financiële wereld, advocatenkantoren en retailondernemers. 'Om onderscheidend te kunnen zijn, moet je weten wat er in jouw wereld gebeurt. Veel ondernemers bepalen

‘Dataonderzoek leidt ertoe dat de notaris gerichter en actiever de markt kan benaderen met zijn diensten’

VERBORGEN INFORMATIE

Veel informatie ligt verborgen in de data van elke notarispraktijk. Maar ook zonder externe data kun je interessante zaken blootleggen, vindt Linda Terlouw. ‘Vrij eenvoudig kun je analyseren welke akten jouw kantoor het minst vaak sluit, waarna je je kunt afvragen of je dat wilt veranderen.’ Terlouw werkt als lector voor de Master of ICT and Business Innovation bij Avans Plus en is eigenaar van data-sciencebedrijf Icris. Ook *process mining* acht zij interessant. ‘Dan onderzoek je in verschillende ICT-systemen welke handelingen elke betrokken medewerker heeft verricht in een bedrijfsproces, bijvoorbeeld vanaf de aanvraag van een akte tot en met het opslaan ervan. Door dat te visualiseren, kun je laten zien waar de grootste doorlooptijden zitten en welke interne processen efficiënter kunnen, want vaak blijken die anders te lopen dan mensen veronderstellen.’

ZORGPLICHT

Tijdens de algemene ledenraad in juni presenteert Gert Korf zijn bevindingen uit eerste onderzoeken die hij verrichtte op basis van testamentinformatie uit het Centraal Digitaal Repertorium (CDR). Hieruit blijkt in welke provincies en regio’s veel of weinig levens testamenten zijn afgesloten en op welke leeftijd mensen dit deden. ‘Dit soort informatie zorgt ervoor dat de notaris gerichter en actiever zijn markt kan bedienen met zijn diensten.’

Ook kan dataonderzoek aangeven welke bestaande akten moeten worden geüpdatet vanwege bijvoorbeeld een wetswijziging. Korf: ‘Dit sluit aan op de zorgplicht van de notaris.’

PRIVACYREGELS

Vanzelfsprekend is datamanagement gebonden aan allerlei (inter)nationale wet- en regelgeving omtrent privacy. Henderyckx: ‘Uiteraard zal de KNB op geen enkele manier tornen aan de wettelijke eisen. Want zodra je gegevens

onderzoekt of publiceert die niet onderzocht of gepubliceerd mogen worden, schaadt dat de branche. Wie de techniek voorop laat lopen en niet zorgt voor toereikende governance, raakt snel in de problemen. Daarom zal de KNB hierover zaken moeten vastleggen.’ De huidige datatechnologie kan de privacy juist krachtig beschermen, bezweren de dataspecialisten. BSN en NAW-gegevens kunnen digitaal onleesbaar worden gemaakt, waarna groepsgegevens overblijven. Hogendoorn stelt het scherp: ‘Het argument privacy is vaak een non-argument. Dat wordt doorgaans van stal gehaald als iemand niet weet wat de huidige techniek vermag. Zelfs veel bedrijfsjuristen zijn niet op de hoogte van de regels voor dataprivacy die Google, Amazon en Microsoft hebben opgesteld voor de zakelijke markt. Die zijn zo streng, dat ze waarschijnlijk als standaard gaan gelden voor de Europese markt. Er is enorm veel notarieel dataonderzoek mogelijk zonder iemands privacy te schenden.’ ■

OPROEP EN VERVOLG

De komende tijd is er bij de KNB op gericht meer ervaring met datamanagement op te doen. Ook wordt een besluit over verdere inrichting, waaronder de selectie en keuze voor een passende oplossing, voorbereid. Data-adviseur Gert Korf verzoekt (kandidaat-)notarissen voorstellen aan te leveren voor mogelijk dataonderzoek. Die kunt u sturen naar g.korf@knb.nl.

de koers van hun bedrijf op grond van wat ze horen in hun netwerk, hun onderbuikgevoel. Informatie uit dataonderzoek is veel gerichter en biedt kansen om cliënten met een passend aanbod te benaderen.’

Al sinds het begin van haar bestaan verzamelt het notariaat data. De notaris zit als een kip op de gouden eieren, oordelen de specialisten. Door via onderzoek interne data te ontsluiten en te verrijken met publieke bronnen (zoals die van bijvoorbeeld het CBS, het Kadaster en de Kamer van Koophandel) kan het notariaat patronen ontdekken en trends voorspellen. Dat heeft een enorme toegevoegde waarde, zegt Jan Henderyckx: ‘Voor notarissen en hun cliënten, maar ook voor externe partijen, zoals de overheid en wetenschap. De mogelijkheden zijn er, maar als jij ze niet pakt, is de kans groot dat een ander deze slag wel maakt. De ontwikkelingen nemen een enorme vlucht.’ Henderyckx is Vice President Council Liasons bij Data Management Association International (DAMA), een non-profitorganisatie die wereldwijd bedrijven en organisaties informeert over hoe zij datamanagement het best kunnen inrichten en welke activiteiten en rollen daarbij horen.

Heen en weer

Keuzes maken en knopen doorhakken. Dat was het doel van het debatevent dat 10 mei plaatsvond in het Venduhuis Rotterdam. Het event stond volledig in het teken van een nieuwe toekomst van het Vendu. In Lagerhuisdebatvorm werden de verschillende ideeën besproken. De opkomst en betrokkenheid van alle leden was groter dan ooit. De gulden regel luidde: spreken is zilver, zwijgen is fout! Het was een levendige discussie en er werd heel wat heen en weer gelopen: eens, oneens of toch niet? Uitkomst: het Rotterdamse notariaat gaat voor Vendu 2.0!

DE FOTO

‘Wat is ons kind gróót geworden!’

Notariële studentenvereniging V.I.V.A. van de Vrije Universiteit (VU) Amsterdam bestaat vijftig jaar. (Oud-)bestuursleden vertellen over de vereniging van toen en nu. ‘Borrelen en reizen, daar deden wij niet aan.’

TEKST Dorine van Kesteren | BEELD Truus van Gog

Oud-notaris Sirp Wiersema, die V.I.V.A. samen met de oud-notarissen Nollie van Berge en Gerard Versluys oprichtte, herinnert het zich nog goed. In de jaren tachtig van de vorige eeuw vierde de vereniging een lustrum in Hotel Krasnapolsky in Amsterdam. In de zaal zaten, in het bijzijn van de staatssecretaris van Justitie, meer dan honderd studenten notariaat aan een feestelijk diner. Een groot contrast met de kleine, tamelijke sobere vereniging – destijds waren er gemiddeld vijftien notariaatsstudenten per jaar aan de VU – die V.I.V.A. in haar tijd was. ‘Wij hebben toen verbijsterd om ons heen gekeken: wat is ons kind gróót geworden ...’

EIGEN VERENIGING

Het begon allemaal in 1967. Wiersema, in 1961 begonnen aan zijn studie, ontdekte tijdens een landelijke studiedag dat verschillende rechtenfaculteiten een eigen notariële vereniging hadden. Zou dat ook niet iets voor de VU zijn, vroegen hij, Van Berge en Versluys zich af. ‘Ons initiatief kreeg meteen de volledige steun van de juridische faculteitsvereniging Q.B.D.B.D., de docenten en hoogleraren. Snel daarna volgde de oprichtingsvergadering in het Carlton Hotel, met een lezing van professor Pitlo van de Universiteit van Amsterdam.’ Van Berge, begonnen in 1964: ‘We hebben toen ook stevig gediscussieerd over de

ontwerp-statuten. Omdat wij met het opstellen daarvan nog niet zoveel ervaring hadden, moesten we bezwijken voor het professionele geweld van een aantal aanwezigen van de wetenschappelijke staf.’ De naam van de vereniging, dat is ook nog wel een mooi verhaal, lacht Wiersema. ‘V.I.V.A. staat voor *Vivere Incipimus Viso Abrahamo*: wij beginnen pas te leven wanneer wij Abraham hebben gezien. Dit is een knipoog naar de situatie van toen, waarin notarissen vaak pas op latere leeftijd werden benoemd.’

HECHT

De huidige bestuursleden Sophie Prosman en Kimberley Jacques vertellen met evenveel plezier over hun vereniging. ‘V.I.V.A. is een combinatie van een faculteits- en een gezelligheidsvereniging’, zegt praeses Prosman. ‘Het ene lid doet alleen mee aan de studiegerelateerde activiteiten, het andere komt vooral borrelen. Niets is verplicht, maar hoe meer energie je in de vereniging steekt, hoe meer profijt je ervan hebt.’ Abactis Jacques: ‘Ondanks dat V.I.V.A. flink is gegroeid sinds de oprichting, zijn we met tweehonderd leden nog steeds een relatief kleine vereniging. We zijn heel hecht; iedereen kent elkaar.’

De leden van V.I.V.A. borrelen maandelijks en ieder jaar gaat een groep van twintig leden op studiereis naar het buitenland. Dit jaar naar Sao Paulo en Rio de Janeiro, vorig jaar naar New York en Washington. Prosman: ‘De reis is heel populair, dus alle geïnteresseerden

Van links naar rechts: Wirasha Autar, Maaïke Grosfeld, Sophie Prosman, Shakib Atmar en Kimberley Jacques

‘Wij beginnen pas te leven wanneer wij Abraham hebben gezien’

moeten een motivatiebrief schrijven. Het programma bestaat bijvoorbeeld uit een bezoek aan de rechtbank, de universiteit, een advocatenkantoor en de ambassade.’ De activiteitenagenda zag er vijftig jaar geleden een beetje anders uit. ‘Reizen en borrelen, daar deden wij niet aan. Wij hadden eens in de zoveel tijd een lezing of een excursie’, zegt Van Berge. Wiersema: ‘Als bestuur zijn wij ook aanwezig geweest bij het nationaal notarieel congres en het landelijk notarieel studentencongres.’ Van Berge: ‘Vooral van dat studentencongres heb ik veel geleerd. Ik hoorde bijvoorbeeld dat studenten aan andere faculteiten weleens stage liepen op een notariskantoor. Dat kenden wij helemaal niet!’

KANTOORBEZOEKEN

V.I.V.A. heeft vandaag de dag een goede relatie met een aantal grote en kleinere notaris- en advocatenkantoren in de omgeving. Jacques: ‘Wij genereren het grootste deel van onze inkomsten via hen. V.I.V.A. is de link tussen de kantoren en onze leden. Op onze website plaatsen we hun vacatures. Daarnaast gaan we regelmatig op kantoorbezoek. Zo krijgen we een goed beeld van het werk in de praktijk.’ Prosman: ‘En je leert een hoop mensen kennen.’ In de tijd van Van Berge en Wiersema waren die contacten met het bedrijfsleven er niet tot nauwelijks. ‘Het notariaat was toen ook lang niet zo commercieel als nu hè, in de werving van cliënten noch medewerkers’, zegt Wiersema.

AFSTAND

De huidige bestuursleden benadrukken de prettige verstandhouding tussen de vereniging en het docentencorps. Zo gaan sommige docenten mee naar de borrels. ‘Was de afstand tussen studenten en docenten vroeger groter?’, vragen Jacques en Prosman zich af. ‘Nee, hoor’, zeggen Wiersema en Van Berge in koor. ‘Ondanks dat wij de docenten niet tutoyeerden en gingen staan als zij binnenkwamen, was het contact goed en laagdrempelig’, vertelt Van Berge. ‘Zeker als bestuurslid. Rond mijn afstuderen heb ik bijvoorbeeld regelmatig vertrouwelijk advies gevraagd aan hoogleraren over de kantoren waar ik wilde solliciteren.’ Wiersema: ‘De jongere docenten waren ook regelmatig aanwezig bij de lezingen.’

SERIEUS

Een opvallende overeenkomst tussen toen en nu is in ieder geval de (studie)houding van de V.I.V.A.-leden. Liederlijke taferelen komen niet voor, en tekenend is dat het vijftigjarig bestaan niet alleen wordt gevierd met een weekendje weg, maar ook met een bezoek aan het Noord-Hollands Archief, waar de leden notariële akten uit 1500 hebben bestudeerd. ‘Veel studenten notariaat zijn inderdaad best serieus. Je moet deze studie ook goed en zorgvuldig doen, het kan niet half’, zegt Jacques. Van Berge herkent dit: ‘In ons beroep heb je niet alleen te maken met wet- en regelgeving, maar ook met veel ongeschreven regels van ethiek, moraal en fatsoen. Misschien dat dat er van meet af aan zit.’ ■

Sirp Wiersema en Nollie van Berge

AKSOS

- Administratie
- Salarissen
- Belastingen
- Rapportages
- Accountancy
- Advies

H.R. de Velde Harsenhorst FA
drs. K. de Lange AA

AKSOS Financial Services

Voor notariaat en advocatuur...
...flexibiliteit in capaciteit

Groningen - Leeuwarden - Zwolle
www.aksos.nl - afs@aksos.nl - Tel. 038-4524280

DÉ VERZEKERINGSSPECIALIST VOOR NOTARIAAT EN ADVOCATUUR

Ron Borgdorff is verzekeringsspecialist voor notarissen, advocaten en vrijgevestigde juristen. Ron kent de specifieke risico's van deze juridische beroepsgroepen. Met ruim 25 jaar ervaring staat hij borg voor een persoonlijk, gedegen advies op maat en korte lijnen.

U wilt een financieel adviseur met verstand van úw zaken?

Neem contact op voor een afspraak.
Bel 033-20 35 000 of mail naar
ron@ronborgdorff.nl

WWW.RONBORGdorFF.NL
van Boetelaerlaan 24H
3828 NS Hoogland

RON BORGdorFF
FINANCIEEL ADVISEUR VOOR
NOTARIAAT & ADVOCATUUR

VERZEKERINGEN ZOWEL ZAKELIJK ALS PARTICULIER OA:
BEROEPS- EN BEDRIJFSAANSPRAKELIJKHEID • GELD- EN FRAUDE
• ARBEIDSONGESCHIKTHEID • RECHTSBIJSTAND • RECONSTRUCTIE

ETL BNA

ACCOUNTANTS EN ADVISEURS

ALS BRANCHE-ACCOUNTANT VOOR NOTARIAAT EN
ADVOCATUUR BENT U BIJ ONS AAN HET JUISTE ADRES VOOR

- // JAARREKENING EN BOEKHOUDING
- // FISCAL AANGIFTEN EN ADVIES
- // P&O ADVIES EN SALARISADMINISTRATIE
- // BEDRIJFSVERGELIJKING
- // ONDERNEMINGSPLANNEN
- // FUSIE EN OVERNAME

Uw klanten komen tegenwoordig niet alleen uit Nederland. Door de samenwerking met ETL kunnen wij u buiten de grenzen van Nederland ook van dienst zijn. Waar onze kennis ophoudt, kunnen wij u in contact brengen met een partner-kantoor in het buitenland, waarbij u de kwaliteit kunt verwachten die u ook van ons gewend bent. Zo kunnen wij u nog beter van dienst zijn.

BUREAU NOTARIAAT & ADVOCATUUR

ACCOUNTANCY EN ADVIES IS
ONS TERREIN ADVOCATUUR
EN NOTARIAAT IS UW DOMEIN

OUDE ÚTRECHTSEWEG 28, 3743 KN BAARN
POSTBUS 1008, 3740 BA BAARN
T 035 693 64 44
E INFO@ETL-BNA.NL - WWW.ETL-BNA.NL

Opleiden

Inmiddels ben ik beland op de Zuidas en het is erg leuk hier weer eens te zijn. Het blijft veel wind maar het is goed om te zien hoeveel leuke restaurantjes en winkels er weer bij zijn gekomen. Bovendien ken ik veel mensen hier, dus ik hoop af en toe wat tijd te hebben om bij te praten en te werken aan mijn netwerk (niet onbelangrijk als je zelfstandig bent).

GORDIJNEN

Nu ik een aantal kantoren van binnen goed heb kunnen bekijken, kom ik erachter wat er nu echt belangrijk is in je functie als (senior) kandidaat-notaris en wat je voornaamste taken zijn. Als kandidaat zit je toch net weer anders op kantoor dan als notaris/partner. (Die moet zelfs nadenken over de kleur van de gordijnen, als u begrijpt wat ik bedoel.) Uiteraard gaat het in hoofdzaak om het juridisch-inhoudelijke werk en als senior

Opleiden betekent tijd nemen en geduld hebben

wordt er natuurlijk van je verwacht dat je goed met je cliënten en kantoorcliënten omgaat. Dit is een onderdeel dat ook

erg leuk is, zeker als je een cliënt en de business van je cliënt al wat langer kent en je dus echt een band met elkaar kunt opbouwen.

GEDULD

Maar daarnaast is er nog iets heel belangrijks en dat is de opleiding van jongere kandidaten en andere collega's. Opleiden betekent tijd nemen en geduld hebben. Dat is best nog een uitdaging, zeker in deze tijd waarin het economisch tij weer mee zit en het druk is op veel kantoren! Opleiden is ontzettend belangrijk en de notarissen/partners van de kantoren hebben daar vaak geen tijd voor. Daar is dan de (senior) kandidaat-notaris. Gelukkig.

GELUKKIG

Opleiden is niet gemakkelijk, maar wel ontzettend leuk en je leert er zelf ook veel van. Tijd investeren in opleiden is efficiënt, want als je in een nieuwe zaak even goed gaat zitten met je collega, dan kan hij de rest voor een groot deel zelfstandig werken en er wordt meteen een juiste weg ingeslagen. Dat scheelt jou tijd en je collega vindt het fijn om het dossier zo veel mogelijk zelfstandig te doen. Een volgende keer is er weer minder tijd

nodig om de zaak door te nemen. Je krijgt steeds minder vragen en je collega kan steeds meer zelf. Daar wordt ook je collega gelukkig van, want hij merkt dat hij zich steeds meer en sneller ontwikkelt. Ik kan er echt blij van worden als ik merk dat een collega het licht ziet en zichzelf steeds weer naar een hoger niveau tilt. Dit geldt niet alleen voor juridisch geschoolde collega's, maar ook voor die op bijvoorbeeld het secretariaat.

GEEN TIJD

Daarbij komt dat als je een ander moet uitleggen hoe het zit, je vaak zelf tot verrassende inzichten komt (ik spreek uit ervaring). Het lijkt allemaal zo voor de hand te liggen, maar ik hoor nog zo ontzettend vaak mensen roepen: 'Lees zelf maar even: het is heel eenvoudig'. Of (nog erger) simpelweg: 'Geen tijd!'

Een oproep dus aan alle kano's (en eigenlijk ook aan alle notarissen): maak tijd voor opleiden en maak daarmee iedereen blij. ■

Cindy van Liempdt,
interim kandidaat-notaris

Feyenoord: benen en stenen

Soms zat ik 's middags met de president van de rechtbank en 's avonds tussen de hooligans'

Joan Smal was tot februari dit jaar notaris in Nieuwerkerk aan de IJssel. Verder is hij al meer dan twintig jaar voorzitter van de Vereniging van Aandeelhouders Stadion Feyenoord. En supporter van de club, dat ook.

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Truus van Gog

In 1974 begon ik in het notariaat en in 1983 werd ik hier notaris. Ik heb er altijd dingen naast gedaan. Dat verruimt je blik en voorkomt dat je afstompt. Het kost energie, maar je krijgt er ook veel voor terug. Binnen de notariële beroepsorganisatie ben ik actief geweest als ringvoorzitter, lid van de ledenraad en lid van de kamer voor het notariaat – daarvoor de kamer van toezicht. Daarnaast ben ik nu ruim twintig jaar voorzitter van de Vereniging van Aandeelhouders Stadion Feyenoord, de VASF. Ik kom uit Rotterdam en ben van jongs af aan supporter van Feyenoord. Later deed ik op de aandeelhoudersvergadering mijn mond weleens open. Ja, dan word je al snel benaderd om wat voor de club te doen. Zo werd ik voorzitter. Ik vind het leuk. Je komt met allerlei mensen in aanraking. Soms zat ik 's middags met de president van de rechtbank in de kamer voor het notariaat en 's avonds in het stadion tussen de hooligans.'

NIEUWBOUWPLANNEN

'Stadion De Kuip is nu tachtig jaar oud. Onvermijdelijk rees de vraag hoe lang De Kuip nog mee kan. Sindsdien hebben we bij Feyenoord turbulente tijden meegemaakt. De discussie speelt nu een jaar of tien. Het gaat niet alleen om de technische kwaliteiten als voetbalstadion, maar ook om de mogelijkheden van exploitatie, onder meer via horeca. Voor dat laatste is het gebouw minder geschikt, daar was iedereen het wel over eens. Waar verschil van inzicht over was: wordt het nieuwbouw of renovatie? Zó slecht kan De Kuip niet zijn, als je ziet dat de club nu, na achttien jaar, op een haar na, landskampioen is geworden. Kort samengevat heeft de Feyenoord-familie, zoals dat wordt genoemd, al snel een keuze voor nieuwbouw uitgesproken.

Daar zijn de supporters en de aandeelhouders mee geconfronteerd, zonder goede uitleg of onderbouwing. Dat heeft kwaad bloed gezet. De gemeenteraad heeft de Feyenoord-familie teruggefloten. Toen waren de nieuwbouwplannen van de baan. Voor dat moment.'

FEYENOORD-FAMILIE

'Wat maakte de besluitvorming zo ingewikkeld? Dat komt door de structuur van Feyenoord, zoals die van oudsher bestaat. Enerzijds heb je de Betaald Voetbal Organisatie (BVO), een nv. Daar is het professionele voetbal in ondergebracht. De BVO maakt gebruik van De Kuip, die eigendom is van de NV Stadion Feyenoord, een andere nv. Twee verschillende nv's, naast elkaar. De een voor de benen, de ander voor de stenen, zoals we dat noemen. De VASF, waarvan ik voorzitter ben, vertegenwoordigt particulieren en bedrijven die bijna de helft van de aandelen hebben in de NV Stadion Feyenoord. De andere aandelen zijn in handen van de Sportclub Feyenoord, de amateurs, die iets meer dan de helft hebben. En los van beide nv's heb je de supporters van Feyenoord. De andere supporters zeg ik liever, want wij als aandeelhouders zijn ook supporters. De BVO, de Sportclub Feyenoord en het bestuur van de NV Stadion Feyenoord vormen samen de zogenaamde Feyenoord-familie. De aandeelhouders en de supporters horen daar niet bij. Bij besluitvorming zoals deze, over het stadion, hebben we elkaar nodig. Dat loopt soms stroef.'

VASTGEBETEN

'Op een gegeven moment liep het zo hoog op dat wij als aandeelhouders naar de Ondernemingskamer wilden om wanbeleid te laten vaststellen. Men had zich vastgebeten in de wens tot nieuwbouw

en had te weinig oor voor alternatieven, zoals Stichting Red de Kuip die aandroeg. Zo ver is het niet gekomen. We zijn met elkaar in gesprek gegaan. Wij als aandeelhouders hebben informatie gekregen, waaronder relevante cijfers. Daardoor raakten wij beter geïnformeerd en konden ons oordeel beter vormen. Daarbij zijn de laatste plannen voor nieuwbouw beter onderbouwd dan eerdere plannen. Op 11 mei heeft de gemeenteraad het licht op groen gezet voor het Feyenoord-Cityplan: de ontwikkeling van het hele gebied waarin De Kuip staat. Hier kan het nieuwe stadion worden gebouwd, openbaarvervoervoorzieningen worden aangepast en er is voorzien in de bouw van winkels en woningen. Nu kan echt begonnen worden met ontwerptekeningen, programma van eisen en werving van financiën.'

OPPASSEN

'Begin dit jaar ben ik gestopt als notaris, toen zich een opvolger aandeed. We hadden echt een familiekantoor, want mijn vrouw werkte hier als kandidaat-notaris en mijn oudste dochter als klerk. Ik heb altijd ondernemingsrecht en onroerend goed gedaan. Mijn vrouw deed de familiepraktijk en was ook EPN estate planner. Mijn dochter is nu bij een kantoor dichterbij haar huis gaan werken. Zij heeft een dochter van ruim een half jaar, ons eerste kleinkind. Mijn vrouw en ik gaan twee dagen per week oppassen. Daar verheugen we ons op. Behalve mijn vrouw, mijn dochter en ik zijn er vier personeelsleden, van wie er twee al meer dan twintig jaar werken. Sommige zijn aan de telefoon begonnen en hebben zich opgewerkt tot waardevolle medewerkers, die zaken inhoudelijk behandelen. Ik heb er altijd plezier in gehad mensen de kans te geven zich te ontwikkelen.' ■

‘Het is essentieel dat je elkaar aanvoelt’

EPN

De Europese Erfrechtverordening (EEV) heeft het afwikkelen van grensoverschrijdende nalatenschappen eenvoudiger gemaakt. Toch blijven er uitzonderingen. Groot-Brittannië doet bijvoorbeeld niet mee. Wat betekent dat voor de Nederlandse notaris en zijn Engelse evenknie? Niels Baas, EPN-bestuurslid, en Richard Frimston, als notary verbonden aan advocatenkantoor Russell-Cooke, laten hun licht schijnen over de samenwerking.

| TEKST Peter Steeman

Snelheid en duidelijkheid, het zijn de voorname troeven van de EEV. In de verordening is vastgelegd welk recht van toepassing is en wie het gaat afwikkelen. ‘De Engelsen benaderen het anders’, aldus Niels Baas. ‘Daar geldt bijvoorbeeld dat onroerend goed vererft volgens Engels erfrecht. Je moet er rekening mee houden dat ze zelf een nalatenschaapsprocedure opstarten. Wanneer je bijvoorbeeld een testament moet afwikkelen van een Nederlands echtpaar dat in Londen heeft gewerkt en daar een appartement bezit, lever je een Europese erfrechtverklaring, maar daaraan kun je geen rechten ontlenen.’

SPARREN

Het betekent niet dat een Europese erfrechtverklaring van tafel wordt geveegd. Baas: ‘Een belangrijk voordeel van de Europese verklaring van erfrecht is dat het een formulier is. Het is veel gemakkelijker te lezen dan een

‘De Europese erfrechtverklaring leest veel gemakkelijker dan een notariële akte’

notariële akte. Het leent zich ook beter voor een toelichting en het uitwisselen van informatie. Belangrijk is dat je het eerst afstemt met een Britse notaris. Ik mail bijvoorbeeld eerst een ontwerp van de erfrechtverklaring en stel ook vragen. Wat moet ik naast de Europese erfrechtverklaring nog meer aanleveren? Is een testament genoeg of wil je een beëdigde vertaling van het testament? Moeten de huwelijksvoorwaarden worden bijgevoegd? Zo kun je veel tijd winnen en de cliënt ook geld besparen. Een aantal gegevens neemt de Engelse notaris over, maar dat geldt niet voor een formulering als “de wettelijke verdeling is van toepassing”. Dat systeem moet je uitleggen. Die uitleg over wettelijke verdeling zorgt ervoor dat je gebruik kunt maken van mogelijkheden die het Engelse fiscale recht biedt. Wanneer een huis helemaal toevalt aan de weduwe, wordt deze in Groot-Brittannië vrijgesteld van erfbelasting. Zonder dat sparren met de Engelse notaris hadden de andere erfgenamen misschien ook erfbelasting moeten betalen.’

HORIZON

Baas werk het liefst met een vertrouwd kantoor als Russell-Cooke. ‘Juist omdat je veel moet communiceren. Als notaris kun je bij grensoverschrijdende zaken niet terugvallen op je eigen wetskennis. Het Angelsaksische systeem

is volstrekt anders. Je kunt je niet van jargon bedienen. Alles moet je omschrijven.’ Richard Frimston deelt die mening. ‘De goede samenwerking met Niels en zijn kantoor is heel waardevol. Ik investeer veel tijd in de relaties met buitenlandse vakgenoten. Het is essentieel dat je elkaar aanvoelt. De klant wil een oplossing waarbij je als notaris *out of the box* moet denken.’ Hij geeft een voorbeeld: ‘Ik werd laatst gebeld door een Nederlandse mevrouw. Haar moeder was stervende en had de Britse nationaliteit. De dochter ging scheiden en wilde dat haar moeder in haar testament een uitsluitingsclausule liet opnemen om te voorkomen dat haar aanstaande ex-echtgenoot aanspraak kon maken op de helft van haar erfdeel. In Groot-Brittannië kennen we geen gemeenschap van goederen. Ik moet dus aan een Engelse advocaat die het testament opmaakt, uitleggen dat er iets achter de horizon gloort.’

INTERNATIONALE KIJK

De Britse notaris heeft een voordeel ten opzichte van zijn Nederlandse collega, vindt Frimston. ‘In Engeland is de notaris vooral gespecialiseerd in grensoverschrijdende juridische zaken. Dat dwingt je om uit je comfortzone te treden. Ik heb zelf Duitse grootouders, lees juridische documenten in het Frans, maar niet iedere notaris heeft diezelfde internationale kijk. Niels is gelukkig een van de uitzonderingen. We begrijpen elkaar. Dat is niet zo vanzelfsprekend. Ik heb ook contact met een Duitse notaris over een juridische kwestie. Die persoon stelt zich heel dogmatisch op. Hij formuleert een conclusie waar niet over te discussiëren valt. Dat is lastig, juist omdat we ons op een terrein bevinden waar geen 100 procent waarheid bestaat. Iedere situatie is anders. Daarom is het ook zo leuk. In grensoverschrijdende erfkwesties leer je steeds iets nieuws.’

Richard Frimston is een van de buitenlandse notarissen die aanwezig is tijdens de EPN-cursusdag ‘Europese estate planning, civiel en fiscaal’ die 14 september 2017 plaatsvindt. Notarissen uit Duitsland, Frankrijk, België, Spanje, Engeland en Wales delen daar hun ervaringen met de Europese Erfrechtverordening.

VERENIGINGSNIEUWS

STICHTING IT-NOTARIS

Opleidingsdag 17 mei

Op 17 mei was de halfjaarlijkse opleidingsdag voor IT-notarissen. Deze keer hebben zich, naast de IT-notarissen zelf, ook veel geïnteresseerde (kandidaat-)notarissen aangemeld. Onderwerpen van deze dag waren NotarisID, blockchain, domeinnamen en de digitale handtekening. Juridisch adviesbureau De IT-jurist, die tevens de helpdesk is van Stichting IT-notaris, gaf een wettelijk kader met betrekking tot de digitale handtekening, waarna de KNB de actualiteiten heeft toegelicht over NotarisID. Een blockchaindienstverlener heeft een presentatie gegeven over een blockchainproces, waar zij een rol zien voor de notaris. De Stichting Internet Domeinregistratie Nederland gaf aan waar de notaris op moet letten bij registratie, overdracht en verpanding van domeinnamen.

Norm Software Escrow IT-notaris

Steeds vaker worden IT-notarissen gevraagd door cliënten om rechtszekerheid te bieden bij het gebruik van bedrijfskritische informatiesystemen. Het komt steeds vaker voor dat er verschillende contracten zijn gerelateerd aan één bedrijfskritisch informatiesysteem. De IT-notaris helpt deze cliënten bij de beoordeling van deze afhankelijkheden. De IT-notaris wordt onder meer gevraagd om bijvoorbeeld een software-escrowregeling op te zetten om de belangen van zowel de softwaregebruikers als softwareleveranciers te borgen, conform de 'Norm Software Escrow IT-notaris'.

Norm overdracht van software

Het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) heeft een norm ontwikkeld op het gebied van overdragen van software: NPR 5325. In de juridische bijlage van deze norm wordt gewezen op het feit dat vanwege de complexe materie het raadzaam en soms noodzakelijk is om een notaris in te schakelen bij dergelijke trajecten. Zij spreken verder in dit document hun voorkeur uit voor een notaris met kennis en ervaring rond rechten in de IT-sector, de IT-notaris.

VASN

De agri-notaris als merk

Tijdens de afgelopen ledenvergadering van de VASN is een presentatie gehouden over het neerzetten van de agri-notaris als merk. In analogie van sterke merken als Volvo en de echte Bossche bol, werden de leden aan het denken gezet over de mogelijkheden die deze visie met zich meebrengt voor de VASN en haar leden. Een gedachtegang die binnen de VASN in de tweede helft van 2017 zeker een vervolg zal krijgen.

Examen Beroepsopleiding achter de rug

Dit jaar werd voor de eerste maal de beroepsopleiding van de VASN afgesloten met een mondeling examen. Een spannende dag voor de deelnemers. Voor zover kan worden geconcludeerd, is het afsluitende examen een waardevolle toevoeging op de beroepsopleiding. De uitslag is nog niet van iedereen bekend.

VOC

Onderzoek wenselijkheid wetenschappelijk advies

Leden van de VOC krijgen binnenkort een enquête toegestuurd. Deze enquête gaat over de mogelijkheid dat de vereniging gaat samenwerken met een toonaangevende universiteit. Doel van deze samenwerking zou zijn dat de leden in bepaalde zaken een onafhankelijk wetenschappelijk advies kunnen krijgen. Uit oogpunt van kennisdeling kunnen uitgebrachte adviezen dan ook geanonimiseerd beschikbaar komen voor alle leden.

CURSUSSEN

EPN

Europese estate planning, civiel en fiscaal 14 september 2017

In Amsterdam. Meer informatie:
www.epn-notaris.nl

STICHTING IT-NOTARIS

Symposium IT-notaris 7 november 2017

Opleidingsdag IT-notaris

9 november 2017

Ook geïnteresseerde (kandidaat-)notarissen, die nog geen IT-notaris zijn, zijn welkom op deze opleidingsdagen. Aanmelding kan via www.it-notaris.nl/261/opleidingsdagen/ of door middel van een mail naar info@it-notaris.nl.

Raat notariaat
personeelsadvies

- Vacatures
- Werving & Selectie
- Interim personeel
- (team) Coaching
- Coaching Persoonstoets Benoeming
- HR advies
- Opvolging

www.raatnotariaat.nl
info@raatnotariaat.nl
(055) 576 2669 - 0650522763

Op zoek naar de juiste collega? Plaats uw vacature in Notariaat Magazine.

Sdu Adverteren

- U adverteert in het officiële orgaan van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB).
- U bereikt daarmee automatisch alle (kandidaat-)notarissen in Nederland.
- U heeft multimediale mogelijkheden d.m.v. gunstige doorplaatsing op Advocatie.nl.

Wilt u meer weten? Vraag onze media-adviseur Martine Aspeslagh:
☎ (0)70 378 0562 ✉ m.aspeslagh@sdu.nl

Meer informatie op sduadverteren.nl

Sdu

oprecht
de beste
keuze

Jubilaris flex

De flex-bv is nu bijna vijf jaar oud, tijd voor een feestje zou je denken, maar wellicht ook tijd om eens na te denken over eventuele signalen uit de praktijk.

In het algemeen lijkt het erop dat het gebruik van de bv in Nederland is toegenomen in de afgelopen jaren. Welk deel daarvan is toe te schrijven aan de economische opleving en welk deel aan de wijzigingen van het recht betreffende de bv is lastig te zeggen. Duidelijk is wel dat de juridische en financiële drempels voor ondernemers om met een bv aan het rechtsverkeer deel te nemen, zijn verlaagd. Daarbij valt op dat zo nu en dan (in de minderheid van de gevallen) gebruikgemaakt wordt van stemrechtloze aandelen en andere verworvenheden van de flex-bv. In onze praktijk komen we in het algemeen weinig knelpunten tegen bij het implementeren van wensen van cliënten in de statuten van een bv. Toch keert één vraag zeer regelmatig terug: *'Can't we do this in English?'*

KOUDE DOUCHE

Het antwoord is dan uiteraard dat de akte van oprichting – volgens artikel 2:176 Burgerlijk Wetboek (BW) – helaas echt in het Nederlands moet worden verleden, ook al is er vaak wel een onofficiële vertaling van de akte in het Engels beschikbaar. Als tweede teleurstellende opmerking volgt dan de mededeling dat er een beëdigd tolk/vertaler aanwezig moet zijn bij de oprichting. Al met al is dit voor de meeste buitenlandse oprichters even een koude douche. Dit voor de praktijk belangrijke onderdeel is kennelijk aan het flexibiliseringsproces ontsnapt en is zelfs stringenter dan het recht betreffende stichtingen en verenigingen. Dergelijke oprichtingsakten kunnen immers ook in de Friese taal worden opgesteld. Nog bonter wordt

het bij de akten betreffende registergoederen. In het algemeen mogen deze worden opgesteld in de Nederlandse taal, in de Friese taal en in een vreemde taal. Bij de inschrijving van deze akten dient dan wel een beëdigde vertaling in het Nederlands gevoegd te worden.

ARUBA

Een soortgelijke regeling heeft men ruim voor de flex-bv al ingevoerd op Aruba. In de regeling rond de vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (VBA) is aangegeven dat de akte van oprichting kan worden verleden in elke taal die de (op Aruba gevestigde) notaris verstaat. Bij een akte in het Nederlands, Papiaments – zeg maar het Fries van Aruba – en het Engels is het opstellen van een beëdigde vertaling echter niet nodig. Bij een akte opgesteld in een andere taal is het opstellen van een vertaling wel vereist. De Besloten Vennootschap naar de rechtstelsels van de de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustabius en Saba) en Curaçao, kennen deze bepalingen ook. Wat ons betreft zouden we deze voorbeelden van deze 'gidslanden uit de West' moeten volgen zoals we dat feitelijk ook gedaan hebben met andere aspecten van de bv. In de literatuur wordt ook geopperd dat een akte van oprichting in het Frans of Duits zou moeten kunnen worden gepasseerd. Naar onze mening gaat dit wat te ver. Internationaal opererende ondernemers en diens adviseurs kunnen in het algemeen prima uit de voeten in het Engels.

VERPLAATSING ZETEL

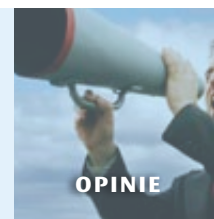
De structuurvennootschap wordt wel het wonder van Den Haag genoemd. De flex-bv is nu niet direct het tweede wonder van

Den Haag, omdat het voor een groot deel wetgeving betreft die min of meer is overgewaaid naar Nederland, maar in de praktijk werkt het uitstekend. Op het pad naar verdere flexibilisering staat wat ons betreft het loslaten van de Nederlandse taal met stip op nummer 1. Ook de introductie van een wettelijke regeling over verplaatsing van de (statutaire) zetel naar het buitenland *à la* die van de *Societas Europaea* zou welkom zijn.

GOED VESTIGINGSKLIMAAT

Nederland in het algemeen en Amsterdam in het bijzonder hebben internationaal gezien een goed vestigingsklimaat. Start-ups in Amsterdam ontpoppen zich vaak tot scale-ups die uitvliegen naar het buitenland of worden overgenomen door een partij uit het buitenland. Partywithalocal.com is daar een goed voorbeeld van. Ongeveer twee jaar geleden begeleidde Westerdok Notariaat de oprichting en inmiddels heeft de onderneming meer dan 150.000 (voornamelijk buitenlandse) gebruikers, ook financieel- en management-technisch ligt het zwaartepunt inmiddels buiten Nederland. Tijden veranderen, dus waarom geen wetswijziging van artikel 2:176 BW?

mr. Jurjen Bakker en mr. Jan-Willem Wiertsema MRE, kandidaat-notaris en notaris bij Westerdok Notariaat

OPINIE

Belehrung: principle of rule?

Een van de pijlers van ons strategische beleid 2015-2020 is de notaris in de digitale wereld. Hoewel ze in aanvang wellicht disruptief lijken, zullen veel technologische en ICT-ontwikkelingen hun weg in onze beroepsgroep vinden zonder dat onze kerncompetenties daardoor (zullen) worden aangetast. Zo zijn we als bestuur en ook de voorbereidende issuegroep al bijna een klein jaar intensief bezig met de mogelijkheden die allerlei digitale toepassingen bieden om een van onze kerntaken, het *Belehren*, ook op afstand te kunnen, dan wel te mogen verrichten.

ESSENTIEEL

De *Belehrung*splijcht is onlosmakelijk verbonden met onze exclusieve rechtsbedelingstaken. Het vormvoorschrift voor die exclusieve taak is de notariële akte, waarvan de ratio is dat deze bijdraagt aan de rechtszekerheid en rechtsbescherming biedt voor de deelnemers aan het rechtsverkeer. Juist de *Belehrung* dwingt ons bij onze dienstverlening tot wilscontrole, algemene informatieplicht en legt ons ook een bijzondere waarschuwingsplicht op. Essentieel in het kader van die rechtsbeschermingstaak.

KERN

De Wet op het notarisambt (Wna) geeft wel een invulling aan het begrip *Belehrung* en roept daarnaast op tot grote zorgvuldigheid van de notaris daar waar het gaat om het behartigen van de belangen van betrokken partijen. Maar de Wna kent, hoewel onze ambtsuitoefening omgeven is door vele vormvoorschriften, geen bepaling die rechtstreeks ziet op de wijze van *Belehrung*. En juist die wijze van *Belehrung* is nu de kern van het lopende debat.

FACE-TO-FACE

Is het mogelijk dat bij het *Belehren* digitale communicatiemiddelen, zoals skype- of facetime-gesprekken als vervanger kunnen optreden voor het face-to-face gesprek? Kan volstaan worden met volledige schriftelijke, waaronder begrepen digitale, communicatie?

De tuchtrechter heeft er zich wel over uitgelaten en uit bekende uitspraken als rondom de HEMA notarisservice en de standaard samenlevingscontracten voor de militaire vakbond, kan de voorzichtige conclusie worden getrokken dat de wilscontrole, informatieplicht en waarschuwingsplicht in beginsel in een persoonlijk gesprek, face-to-face, moeten worden uitgeoefend.

ZAKELIJKE CLIËNTEN

Daar passen wel kanttekeningen bij. Het betreft in die door de tuchtrechter beoordeelde zaken de betrokkenheid van particuliere cliënten. Het is alom bekend dat zakelijke cliënten die met grotere regelmaat gebruikmaken van notariële diensten er de voorkeur aan geven dat er schriftelijk, waaronder begrepen digitaal, gecommuniceerd en *Belehd* wordt. Als van voorfase tot eindfase helder met de cliënt op afstand wordt gecommuniceerd en deze verschijnt uiteindelijk bij volmacht, dan kan op voorhand niet worden uitgesloten dat niet voldoende inhoud wordt gegeven aan die notariële zorgplicht.

Daarnaast ziet voormelde tuchtrechtspraak meer op de notariële betrokkenheid in algemene zin en minder op de aspecten van de digitale communicatie. Tot op heden is er dan ook geen jurisprudentie bekend waarbij het enkel communiceren op afstand met een cliënt leidt tot schending van de notariële zorgplicht.

Nu naar mijn mening hele duidelijke wettelijke en tuchtrechtelijke kaders ontbreken, komen we bij de kern van het debat en de grote notariële verantwoordelijkheid van de notaris in deze.

NUANCE

Juist het feit dat de wet geen vormvoorschriften voor de *Belehrung* oplegt, moet niet gezien worden als een omissie, die met nadere regelgeving moet worden ingevuld. In mijn optiek is bewust niet overgegaan tot codificatie van de *Belehrung*splijcht omdat het nagenoeg onmogelijk is om de *Belehrung*, die omgeven is met zoveel nuance, voor alle gevallen in één regel (vormvoorschrift) te willen vastleggen.

Het is juist de notaris van wie verlangd mag worden dat hij ervoor zorgdraagt dat hij volledig kan voldoen aan zijn *Belehrung*splijcht. Het ligt op de weg van de notaris te kiezen voor een vorm van communicatie met zijn cliënt die de *Belehrung* voor telkens dat specifieke geval zo volledig mogelijk waarborgt.

En het spreekt dat u en ik daarbij nadrukkelijke rekening houden met de hoedanigheid van partijen, de aard en kwaliteit van eventuele eerdere contacten met de betreffende partijen. Het is de volle verantwoordelijkheid van iedere notaris om daaraan invulling te geven. En bij de invulling van die taak gaat het mij dan ook meer om de 'principles' dan om de 'rules'. ■

Jef Oomen | VOORZITTER KNB

Programma KNB-jaarcongres bekend

‘Goed of fout, min of meer: grip op ethiek en integriteit’, dat is de titel van het komende jaarcongres van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Het programma van het congres is zo goed als rond. Nieuw dit jaar: voor het middagprogramma kunnen de leden zich inschrijven voor verschillende break-out sessies.

Ethiek en integriteit, twee onderwerpen die onlosmakelijk met het notariële beroep zijn verbonden. Ook maatschappelijk staan deze onderwerpen de laatste tijd op de kaart. Denk bijvoorbeeld aan de ‘Panama Papers’ of het proefschrift van Raymund Schütz over de rol van het notariaat in en na WOII. Maar wat betekenen de begrippen ‘ethiek’, ‘integriteit’ en ‘moraliteit’ nu precies? Hoe pak je ethische vraagstukken aan als (kandidaat-)notaris én als organisatie? En hoe vergroot je je morele weerbaarheid? Dat zijn vragen waarop tijdens het congres op 6 oktober in het Park Inn by Radisson Amsterdam City West in Amsterdam zal worden ingegaan. Insteek is wat de notaris daarbij kan leren van andere disciplines, zoals ethici, organisatie-deskundigen en antropologen.

GOED-GOEDVRAAGSTUKKEN

Het plenaire ochtendprogramma start met een bijdrage van Edgar Karssing, universitair

hoofddocent Beroepsethiek en Integriteitsmanagement bij Nyenrode Business Universiteit. Hij gaat in op het begrippenkader, vertelt over het verschil tussen goed-fout- en goed-goedvraagstukken en het belang van kernwaarden. Wat de notariële kernwaarden precies zijn en wat de rol van de notaris is in de maatschappij, wordt vervolgens besproken door een panel, bestaande uit onder andere Boudewijn Waaijer (hoogleraar notarieel recht Vrije Universiteit Amsterdam), Nora van Oostrom (executive manager *Law Firm School*) en Iris van Domselaar (executive director *Amsterdam Centre on the Legal Professions*). De ochtend wordt afgesloten door Jan Tromp, schrijver van het boek *De achterkant van Nederland* over de verwevenheid van onder- en bovenwereld.

BREAK-OUT SESSIES

In de middag zijn er twee rondes met zeven verschillende break-out sessies. Onderwerpen waaruit u kunt kiezen, zijn: ‘Hoe herken ik fraude’ door de FIOD, ‘Hoe integreer ik integriteit op kantoor’ door Muel Kaptein (KPMG), ‘Kennismaking met intervisie’ door Frans Meijer (MCG Utrecht), ‘De meester-gezel-relatie’ door Anke Brockmöller (GITP), ‘Notariële kernwaarden in de praktijk’ door Boudewijn Waaijer, ‘Morele moed’ door Iris van Domselaar en ‘Beroepstrots’ door Edgar Karssing.

Na afloop van de sessies wordt er weer plenair afgesloten met een lezing door antropoloog en journalist Joris Luyendijk. Hij schreef in 2015 de bestseller *Dit kan niet waar zijn: onder bankiers*. Dagvoorzitter is Anouschka Laheij.

INSCHRIJVEN

Vanaf half juni kunt u zich inschrijven via de nieuwe website knbcongres.nl of NotarisNet. Op de congreswebsite vindt u informatie over het programma, de sprekers en de locatie. Ook staat hier een link naar diverse artikelen die de komende tijd over het congres thema verschijnen in *WPNR* en *Notariaat Magazine*.

Nadere informatie

- *logistiek en inschrijvingen:* Margot Groenhuijsen, 070 3307136, m.groenhuijsen@knb.nl
- *programma: Mechtelt Lindenhovius,* 070 3307170, m.lindhovius@knb.nl

Franse deskundigen vertellen over Europese Erfrechtverordening

Op vrijdag 23 juni organiseert het Franse Centre de Formation Professionnelle des Notaires (CFPN) een bijeenkomst over de Europese Erfrechtverordening. Drie Franse en drie Nederlandse sprekers gaan die dag dieper in op de concrete toepassing van de verordening.

Gedurende de ochtendsessie worden zaken behandeld waar de notariële praktijk tegen aanloopt bij de invoering van de Europese Erfrechtverordening. In de middag wordt aandacht besteed aan het fiscaal behandelen van een internationale nalatenschap.

De bijeenkomst vindt plaats bij de Stichting ter bevordering van de notariële wetenschap in Amsterdam. Deelname is gratis. Er is plaats voor maximaal vijftien Nederlandse (kandidaat-)notarissen. Zij krijgen 6 juridische PE-punten. De bijeenkomst wordt simultaan vertaald.

Meer informatie of aanmelden: KNB, Margot Groenhuijsen, m.groenhuijsen@knb.nl, 070 3307136

| FOTO Roos Aldershoff BFN

Nick van Buitenen:

Ethische kwesties

2017 staat voor de KNB in het teken van ethiek en integriteit. In maart was de aftrap tijdens de regio-bijeenkomsten, in oktober volgt het jaarcongres. Tussendoor worden er diverse cursussen georganiseerd en ook in *Notariaat Magazine* zal het onderwerp geregeld terugkomen. Om te laten zien dat het thema over meer gaat dan het bespreken van dilemma's, legt de komende zes maanden steeds een ander bestuurslid de link tussen zijn bestuurswerkzaamheden en ethiek en integriteit. Deze keer is de beurt aan Nick van Buitenen.

Met welke onderwerpen houdt u zich bezig in het bestuur?

'Als inkomend voorzitter ben ik betrokken bij diverse werkzaamheden die met name tot het takenpakket van de voorzitter behoren. Zo zit ik bij diverse overleggen met onze stakeholders, waaronder Bureau Financieel toezicht (BFT), Belastingdienst (EHI) en Openbaar Ministerie (OM), maar zal ik de komende maanden ook diverse kennismakingsgesprekken voeren met (nieuwe) Tweede Kamerleden. Ook verdiep ik me in de diverse lopende dossiers op het gebied van digitalisering.'

Hoe werkt het onderwerp 'ethiek en integriteit' door in uw bestuurswerkzaamheden?

'Op dit moment is het bestuur bezig met een visie op de rol van de notaris bij fraudepreventie. De KNB neemt deel aan het overleg tussen BFT, OM en het EHI. Daaruit blijkt dat er nog steeds notarissen zijn die meewerken aan frauduleuze transacties, zich al dan niet bewust van de gevolgen van hun rol. Poortwachter of struisvogel? Het bestuur wil hierover de komende tijd een visiestuk ter consultatie leggen om te toetsen wat betrokkenen ervan vinden, zowel leden als stakeholders. Een ander punt waar het thema een rol speelt, is bij het overleg met de kamers voor het notariaat en het hof. Onlangs ging het daar over het door de KNB ingestelde beroepsverbod, waardoor notarissen niet mogen samenwerken met ontzette notarissen. Bij het bepalen van een tuchtrechtelijke maatregel speelt ook proportionaliteit een rol, waardoor het beroepsverbod mee zou kunnen wegen voor de kamers. We hebben aangegeven dat het KNB-bestuur de mogelijkheid heeft ontheffing te verlenen van dat verbod en dat we de Kamers op de hoogte zullen stellen van de eventuele beweegredenen als we zo'n ontheffing verlenen. Het beleid dat hierover gaandeweg ontstaat,

zal de Kamers helpen onze regel over het beroepsverbod op waarde te schatten.'

Met welk ethisch dilemma hebt u zelf weleens te maken gehad?

'Eigenlijk lopen we op ons kantoor elke dag wel tegen een dilemma aan, en dat niet alleen dankzij de DilemmaApp van de KNB ... Bijvoorbeeld een weduwnaar met drie kinderen, die door omstandigheden volledig afhankelijk was geworden van één kind. Op "advies" van dat kind wilde hij zijn testament aanpassen. In die gevallen stel ik mij zeer terughoudend op, neem ik afstand van het sturende kind en doe ik de besprekingen met de man alleen om er achter te komen wat hij nu écht wilde. Toen bleek dat zijn enige drijfveer was het vragende kind haar zin te geven, wist ik genoeg. Toch is het dan nog niet klaar; het is zaak dan nog bij te dragen aan de sociale veiligheid van deze man. Die zit immers in een moeilijk parket en dat vraagt van de notaris nog wat extra aandacht.'

Welke andere ontwikkelingen spelen er nog meer dit jaar?

'Er speelt bij de KNB heel veel op het gebied van ICT en digitalisering. Ik noem NotarisID, het CLTR/CTR-project, Notaris Online en de verbetering van notaris.nl. Ook al staan deze projecten allemaal op zichzelf, het is ook zaak deze de komende tijd aan elkaar te knopen. Juist die samenhang zal een meerwaarde voor het notariaat opleveren. Verder constateer ik dat notarissen die op de een of andere manier met de KNB te maken krijgen – ik noem de bijeenkomst voor nieuwe notarissen of anderszins – meestal erg verbaasd zijn over de professionaliteit en de kennis bij het bureau, wat er allemaal speelt en hoe dat wordt opgepakt. Er ligt een grote uitdaging om veel meer leden daaraan te laten "snuffelen". ■

Oproep: nieuw lid redactieraad gezocht

De redactieraad van *Notariaat Magazine* zoekt versterking vanwege het vertrek van Nora van Oostrom-Streep vorig jaar. De redactieraad zoekt een notaris die ook vanuit een ander perspectief dan het puur notarieel-juridische naar het notariaat kan kijken. Een dwarsdenker, die openstaat voor de maatschappelijke ontwikkelingen om ons heen. Ook mensen van buiten het notariaat met affiniteit voor de beroeps-groep worden uitgenodigd te reageren.

De redactieraad bestaat uit (kandidaat-)notarissen en personen met kennis van de notariële wereld en/of de (juridische) journalistiek, niet werkzaam in het notariaat en het hoofd Belangenbehartiging & Communicatie. De raad fungeert als klankbord van de redactie, geeft (on)gevraagd advies en is een bron van informatie voor de redactie. De redactieraad vergadert drie à vier keer per jaar in Utrecht. De vergaderingen duren gemiddeld twee uur. De redactieraadleden ontvangen de gebruikelijke vergoeding die de KNB hanteert voor commissiewerk.

Wilt u meer informatie of wilt u reageren? Neem contact op met Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), 070 3307170 (m.lindenhovius@knb.nl), of Jessica Hendriks (redacteur), 070 3307118 (j.hendriks@knb.nl).

KNB Cursusagenda

22 juni 2017

De nieuwe regelingen van goederenkrediet, huurkoop, consumentenkrediet woningen en geldlening in Boek 7 BW

Na deze cursus bent u volledig op de hoogte van deze nieuwe regelingen, waarbij uiteraard bijzondere aandacht wordt besteed aan de notariële aspecten van de nieuwe regelingen.

22 juni 2017

Fiscale actualiteiten

Aan de hand van wetgeving, jurisprudentie, theorie en eventueel korte casusposities biedt de docent praktijkgerichte informatie over een selectie van belangrijke fiscaal-juridische actualiteiten.

26 juni 2017

Afwikkeling van de nalatenschap van de dga

Het overlijden van een dga is een bedreiging voor het voortbestaan van diens bedrijf. De aanwezigheid van een onderneming in de nalatenschap vereist bijzondere maatregelen, zowel tijdens leven als bij de afwikkeling van de nalatenschap. Tijdens de cursus zal de afwikkeling centraal staan, en tevens wordt bezien op welke wijze het notariaat kan bijdragen aan een optimaal vereffeningsproces.

27 juni 2017

Hoorcolleges 'Invoering beperkte gemeenschap van goederen'

Nu ook de Eerste Kamer heeft ingestemd met de invoering van de beperkte gemeenschap van goederen, is de tijd aangebroken om het notariaat voor te bereiden op de invoering van het nieuwe wettelijke hoofdstelsel. U wordt in hoorcollegevorm bijgepraat over de voorgeschiedenis en de inhoud van het wetsvoorstel, de gevolgen voor de notariële praktijk en de fiscale aspecten van deze nieuwe wetgeving.

8 september t/m 8 december 2017

De complete opleiding tot Legal Mediator

Deze opleiding is speciaal ontwikkeld voor notarieel juristen. De aan te leren vaardigheden en technieken zijn afgestemd op de notariële praktijk. Met deze opleiding bereidt de notarieel jurist zich voor op de mogelijkheid zich als mediator te laten registreren in het toekomstig wettelijk register.

De volgende managementcursussen worden op verschillende data en locaties aangeboden.

Online besprekingen, vergaderingen, webinars en videoconferenties

De afgelopen decennia heeft ICT het mogelijk gemaakt om efficiënter en effectiever te gaan werken. Een goede toepassing van de mogelijkheden van ICT kan de positie van het notariaat verstevigen. Door de digitale mogelijkheden ontstaan nieuwe vormen van dienstverlening die ook voor het notariaat kansen bieden.

Financieel management, winst en efficiencyverbetering

Het financieel gezond houden van de eigen praktijk en het notariskantoor is een belangrijke uitdaging voor veel notarissen. In deze training raakt u vertrouwd met financiële begrippen en methoden die u nodig hebt om uw praktijk of afdeling goed te kunnen runnen.

.....
Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, 070 3307125, cursussen@knb.nl of NotarisNet/Over KNB en opleidingen.
.....

Symposium 'De coöperatie anno 2017'

Op dinsdagmiddag 12 september organiseert de Universiteit Leiden in samenwerking met de KNB en de VOC het symposium 'De coöperatie anno 2017'. De bijeenkomst vindt plaats in het Klein Auditorium (Academiegebouw) van de Universiteit Leiden.

Tijdens het symposium komen onderwerpen aan bod zoals de structuur van de coöperatie, governance issues en financiering, nieuwe toepassingsgebieden, aansprakelijkheid en fiscaliteit coöperaties. Genoemde onderwerpen worden behandeld door Michiel Beudeker, Ger van der Sangen, Peter Dortmund, Jelle Nijland, Iris Wuisman en Niek Zaman (tevens dagvoorzitter).

BOEK MET BIJDAGEN

Naar aanleiding van het symposium wordt een boek met bijdragen van de sprekers samengesteld. Iedere deelnemer ontvangt dit boek kosteloos na het symposium. Kosten zijn 399 euro (VOC-leden betalen 349 euro). Er worden 4 PE-punten toegekend. Inschrijven kan via NotarisNet/Opleidingen.

.....
Meer informatie of aanmelden: KNB, cursusbureau, cursusbureau@knb.nl, 070 3307125
.....

van Antwerpen Accountancy

ACCOUNTANTSKANTOOR VOOR NOTARISSEN

BENOEMINGEN | OVERNAMES | FUSIES

Den Haag
www.notarisaccountants.nl
088 - 454 00 00

Vestigen tweede hypotheek zonder toestemming is in casu meewerken aan wanprestatie

Uitspraak: **gegrond met oplegging van een maatregel**

Casus

In mei 2012 hebben bv 1 (heer A) en bv 2 (heer B) van klaagster K (bv), alle aandelen in bv 3 gekocht en geleverd gekregen bij akte gepasseerd door notaris N.

In de koopovereenkomst is onder meer opgenomen dat B als (mede)verkoper gehouden is tot vrijwaring voor naheffingen van belastingen. Verder bevat de koopovereenkomst een concurrentiebeding. In 2014 start K een procedure tegen bv 1 in verband met overtreding van het concurrentiebeding, resulterend in een vaststellingsovereenkomst waarin partijen onder meer overeenkomen dat bv 1 een bedrag van 72.500 euro aan bv 3 moet betalen. Tot zekerheid van de nakoming van deze verplichting verleent bv 1 op 16 oktober 2014 aan K een recht van hypotheek op een registergoed tot een bedrag van 145.000 euro. De hypotheekakte bevat onder meer de verbodsbepaling dat het onderpand niet met (verdere) hypotheeken mag worden bezwaard zonder schriftelijke toestemming van K.

De Belastingdienst legt een naheffingsaanslag op. Bv 2 schiet het aandeel van bv 1 daarin voor, mits bv 1 zekerheid verstrekt. Bij hypotheekakte van 7 november 2014, verleden voor N, verleent bv 1 aan bv 2 een recht van tweede hypotheek tot een bedrag van 101.250 euro. Er is geen schriftelijke toestemming aan K gevraagd.

Op 19 november 2014 tekenen K, bv 2 en N een depotovereenkomst. B stelt jegens K zekerheid voor de betaling van de naheffingsaanslag in de vorm van depot van een bedrag van 160.000 euro. Bv 2 stort dit bedrag op een kwaliteitsrekening van N.

De klacht

Gelet op het bezwaringsverbod had N niet mogen meewerken aan het vestigen van het tweede recht van hypotheek zonder toestemming van K als eerste hypotheekhouder.

Het verweer

N stelt dat hij niet tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld, gelet op de bijzondere omstandigheden van het geval en de onderlinge samenhang daarvan. Blijkens de uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam van 24 mei 2011 (ECLI:NL:GHAMS:2011:BV2685) zijn er goede

gronden om dienst te weigeren indien het de notaris bekend is dat dienstverlening een onrechtmatige daad jegens een derde of een tekortkoming jegens een derde in de nakoming van een verbintenis door een betrokken partij tot gevolg heeft.

Een uitzondering op deze regel is echter mogelijk indien dienstweigeren leidt tot schending van een rechtmatig belang van een bij de te verrichten rechtshandeling betrokken partij dat de notaris dient te behartigen.

Nu N met de depotstorting voor 100 procent zeker was dat K de gelden zou ontvangen en hij wist dat zonder de deal tussen bv 1 en 2 alle partijen zouden blijven doorprocederen, waren de belangen van alle partijen het best gediend door zijn medewerking te verlenen aan het vestigen van de tweede hypotheek. Daarnaast verwijst N naar het Novitaris-arrest (ECLI:NL:HR:2015:831) waaruit mede volgt dat het ter beoordeling aan de notaris is in hoeverre de belangen van derden onderwerp van gesprek kunnen/moeten zijn en in hoeverre de notaris zijn ministerie moet weigeren wegens schending hiervan.

Het oordeel

De kamer oordeelde dat niet is gesteld of gebleken dat er op 7 november 2014 sprake was van een situatie dat het weigeren van medewerking aan het vestigen van de tweede hypotheek schending van rechtmatige rechten en belangen van bv 2 en/of bv 1 tot gevolg zou hebben gehad. Dat K bekend was of kon zijn met de achtergronden van het depot en daarbij ook belang had, is geen rechtvaardiging om ministerie te verlenen. N verliest met zijn betoog de mogelijkheid uit het oog dat beslag door anderen op het depotbedrag had kunnen worden gelegd, waardoor die zekerheid was verdampt. Bovendien heeft N niet duidelijk kunnen maken waarom het recht van de tweede hypotheekhoudster gelijk of sterker was dan het recht van de eerste hypotheekhoudster.

Het hof legt de maatregel waarschuwing op Hof Amsterdam, 4 april 2017
ECLI:NL:GHAMS:2017:1120

Opmerking

De Hoge Raad gaf in het Novitaris-arrest aan dat de notaris, indien hij aanleiding heeft te vermoeden dat rechten van derden geschonden zullen worden door het passeren van de akte, daarover goed met partijen moet overleggen en

zo nodig nader onderzoek moet doen naar de vraag of het recht van de derde een belemmering moet zijn voor het passeren van de akte. Daarvan is bijvoorbeeld sprake indien het recht van die derde door een wettelijke regel als het sterkere recht wordt aangewezen, dan dat van de partij bij de akte.

Voorschotdeclaratie was niet redelijk, kandidaat-notaris moest erfgenaam informeren

Uitspraak: **gegrond met oplegging van een maatregel**

Casus

Klager K is één van de tien kinderen uit een boerengezin. Vader voerde met zijn zoon B een landbouwbedrijf tot zijn overlijden in 1993. Het vermogen van de jongste zus staat onder bewind van moeder.

In de overeenkomst van maatschap van 1997 is neergelegd dat moeder en haar zoons B en D een maatschap zijn aangegaan waarin zij het landbouwbedrijf uitoefenen. In 2009 overlijdt D. Zijn moeder en zijn broers en zussen zijn de erfgenamen.

Kandidaat-notaris KN van notaris-kantoor Z stelt in februari 2012 een concept van de akte van verdeling maatschap op, waarbij het aandeel van D aan de overgebleven maten wordt toebedeeld. Deze wordt niet ondertekend omdat de erfgenamen hierover geen overeenstemming bereiken.

Op enig moment krijgt notaris W de opdracht om als boedelnotaris de nalatenschap van erflater af te wikkelen.

Op 8 mei 2014 passeert notaris Z een akte (voorbereid door KN) betreffende de maatschap.

Op 15 maart 2016 vraagt K aan KN of het juist is dat de erfgenamen hun maatschapsaandeel hebben overgedragen. KN antwoordt dat alleen de akte is gepasseerd waarbij moeder haar maatschapsaandeel en haar juridisch eigendom heeft overgedragen aan B.

KN geeft in een latere mail aan dat hij K niet mag informeren over de zaken die uitsluitend moeder aangaan en verwijst naar de boedelnotaris.

De boedelnotaris krijgt geen inzage in het dossier, maar wel een kopie van de akte, waaruit blijkt dat het aandeel van D door zijn overlijden is toegedeeld aan moeder en B, en dat de waarde (na vaststelling daarvan) in de nalatenschap moet worden ingebracht.

KN bericht K voorts dat het beantwoorden van zijn vragen hem veel tijd kost en dat hij daarom voorstelt dat K hem een voorschot van 1.000 euro betaalt.

K dient een klacht in bij de kamer, die op 7 oktober 2016 onder meer oordeelt: 'Klager was rechthebbende bij de toedeling van het maatschapsaandeel van erflater aan moeder en B. Hij had mitsdien een gerechtvaardigd belang bij informatie over de wijze waarop deze toedeling buiten zijn medeweten heeft plaatsgevonden.'

De kamer legt hiervoor een waarschuwing op.

Na deze uitspraak geeft KN nog steeds geen informatie en vraagt hij K om eerst een voorschotdeclaratie van 3.500 euro te voldoen. K vraagt tevergeefs om een specificatie.

Het oordeel

Omdat het hier gaat om klachten die betrekking hebben op het (niet) handelen na de eerdere uitspraak van de kamer is het door KN gestelde ne-bis-in-idembeginsel niet van toepassing.

De klacht van K dat hij nog steeds niet de hem toekomende informatie heeft ontvangen, is gegrond.

Wat betreft de voorschotdeclaratie oordeelt de kamer dat er in het notariaat weliswaar een voorschotdeclaratie kan worden gevraagd, echter in dit geval is van de redelijkheid van deze werkwijze niet gebleken. Bovendien heeft K geen specificatie ontvangen.

De notariskamer legt de maatregel waarschuwing op

*Kamer voor het notariaat Arnhem-
Leeuwarden, 28 maart 2017
(nog) niet gepubliceerd*

Opmerking

De klachten betroffen vooral het onthouden van informatie en niet de vraag of KN de uitvoering van het voortzettings- en/of verblijvingsbeding zonder medewerking van de erfgenamen kon bewerkstelligen.

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtspraken te lezen. Nadere informatie: KNB (nm@knb.nl)

Beoordelen wilsbekwaamheid vergt tijd om consistente wens te kunnen vaststellen

Uitspraak: *gegrond met oplegging
van een maatregel*

Casus

Klaagster K is gehuwd met de heer A. Uit dit huwelijk zijn drie kinderen geboren. In 2011 is bij A op eenenvijftigjarige leeftijd de diagnose van frontotemporale dementie gesteld.

Notaris N heeft in 2013 voor K en A een levenstestament opgesteld, met een volmacht aan K, danwel bij haar belet of ontstentenis aan zijn drie kinderen gezamenlijk.

Sinds januari 2014 woont A in een specialistisch zorg- en behandelcentrum voor onder meer jong dementerenden en in maart 2014 blijkt gedwongen opname van A in een gesloten afdeling noodzakelijk. In januari 2015 neemt A contact op met N voor een afspraak voor de volgende dag. A wordt door zijn tante meegenomen naar het kantoor van N, en ook zijn advocaat is aanwezig.

A verzoekt N zijn levenstestament te herroepen en nog een aantal andere zaken te regelen. Dezelfde dag heeft aan het eind van de middag een vervolgbespreking met A plaats, in aanwezigheid van zijn tante. Tijdens deze bespreking passeert N de herroeping van het levenstestament. N stelt de overige zaken die A aan hem had verzocht uit.

De klacht

N heeft onvoldoende onderzocht of A in staat was om zijn wil te bepalen. Er was voldoende aanleiding om te twifelen aan zijn wilsbekwaamheid. N was op de hoogte van zijn ziekte en juist vanwege deze progressieve ziekte is een levenstestament opgesteld. N wist dat A in een verpleeghuis verbleef. Desondanks heeft N nog dezelfde dag de akte gepasseerd, zonder dat hij op enig moment alleen met zijn cliënt heeft gesproken en zonder te informeren bij het verpleeghuis. Niet valt in te zien waarom N de herroeping dezelfde dag nog moest passeren, terwijl hij het wel nodig vond om de andere zaken uit te stellen en wellicht een medische verklaring op te vragen.

Het verweer

A heeft zelf het notariskantoor benaderd voor het maken van een afspraak. Tijdens de gesprekken kon A duidelijke antwoorden geven op de vragen en bleek hij zich terdege bewust te zijn van de

gevolgen van het herroepen van zijn levenstestament. N heeft niet de indruk gekregen dat A werd beïnvloed door zijn tante of zijn advocaat. De advocaat heeft verklaard dat hij zijn cliënt op dat moment wilsbekwaam achtte. N was bekend met de aard van de ziekte van A en het feit dat hij verbleef in een verpleeghuis. Ondanks deze indicatoren heeft N geen moment getwijfeld aan de wilsbekwaamheid van A.

Het oordeel

Gezien de omstandigheden was extra voorzichtigheid van de zijde van N geboden. Een belangrijk aspect van deze voorzichtigheid is het nemen van voldoende tijd om na te gaan of een cliënt consistent is in zijn wens.

Op de vraag om welke reden het levenstestament nog op dezelfde dag is herroepen, heeft N geantwoord dat dit de uitdrukkelijke wens van A was en dat het bovendien een eenvoudige handeling betrof.

De kamer is van oordeel dat de wens van A en de relatieve eenvoud van het intrekken van een volmacht gelet op de hierboven vermelde omstandigheden niet zwaarwegend genoeg waren om nog dezelfde dag tot intrekking van de volmacht over te gaan.

Nu geen noodzaak bestond om met spoed aan de wens van A te voldoen, had N meer tijd moeten nemen voor zijn beoordeling van de wilsbekwaamheid van A.

De notariskamer legt de maatregel waarschuwing op

*Kamer voor het notariaat Arnhem-
Leeuwarden, 4 april 2017
ECLI:NL:TNORARL:2017:10*

Opmerking

De rol van de advocaat komt niet aan de orde. Mogelijk was het doel van zijn aanwezigheid om de notaris onder druk te zetten. Een vraag van de kamer had kunnen zijn in hoeverre de notaris zijn oordeel in onafhankelijkheid heeft geveld.

PERSONALIA

Benoemd tot notaris

Aa en Hunze (protocol mr. H.E. Delicaat) m.i.v. 15 mei 2017 mr. M. Maris, kandidaat-notaris (1998); Goeree-Overflakkee (protocol mr. C.N. Schuring) m.i.v. 19 mei 2017 mr. B. Sterling, kandidaat-notaris (2003); 's-Gravenhage (protocol mr. H. Matzinger) m.i.v. datum beëdiging mr. S.H.J. Peters, kandidaat-notaris (2002); Groningen (protocol mr. J. Cohen) m.i.v. 6 mei 2017 mr. J.A.M. Janssens, kandidaat-notaris (1994); Groningen (protocol mr. D.B.H. van der Laan) m.i.v. 30 april 2017 mevrouw mr. T. van der Veur, kandidaat-notaris (1996); Utrecht (in associatief verband met de maatschap Hoekstra & Partners) m.i.v. datum beëdiging mr. J. Lansing, kandidaat-notaris (2006); Weert (in associatief verband met mr. L.D. Malherbe en mr. J.M. Houben) m.i.v. datum beëdiging mr. R.H.R.L.M. Kuijper, kandidaat-notaris (2008).

Aangewezen tot toegevoegd notaris

Waalre (protocol mr. M.H.F.O. Haanappel) m.i.v. datum beëdiging mr. P.B. Ressel; Arnhem (protocol mr. P.R. Duijne) m.i.v. datum beëdiging mr. P.H.P. Klabbers; Amersfoort (protocol mr. H.A. de Wit) m.i.v. datum beëdiging mr. W.-J. Schakel; Amsterdam (protocol mr. A.C. Stroeve) m.i.v. datum beëdiging mr. M.A.C. Appels; Noordoostpolder (protocol mr. P.H. Prummel) m.i.v. datum beëdiging mevrouw mr. J. Schippers-Schrijvers; Waalre (protocol mr. M.H.F.O. Haanappel) m.i.v. datum beëdiging mr. R.W.A. van Thiel.

Eervol ontslag op verzoek

mevrouw mr. F.A. de Boer, notaris te Emmen, m.i.v. 1 mei 2017; mr. J. Cohen, notaris te Groningen, m.i.v. 6 mei 2017; mr. H.E. Delicaat, notaris te Aa en Hunze, m.i.v. 15 mei 2017; mr. D.B.H. van der Laan, notaris te Groningen, m.i.v. 30 april 2017; mr. C.N. Schuring, notaris te Goeree-Overflakkee, m.i.v. 19 mei 2017; mr. W.M. Steins Bisschop, notaris te Gooise Meren, m.i.v. 1 mei 2017.

Wijziging plaats van vestiging

Bij besluit van de minister van Veiligheid en Justitie de dato 14 april 2017 zal de notariële plaats van vestiging van mr. J.A.H. Bruggemann, thans notaris in de gemeente De Wolden, m.i.v. 1 mei 2017 worden gewijzigd in de gemeente Meppel met behoud van zijn huidige protocol.

Overleden

Op 5 april 2017, op negenendertigjarige leeftijd, Astrid Vermeulen, tot voor kort kandidaat-notaris te Eindhoven.

In memoriam

Op 3 mei 2017 is Jan Jager, oud-notaris te Soest, overleden. Jan Jager leed aan Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS). In Notariaat Magazine 2016/9 vertelde hij openhartig over zijn ziekte en wat dat teweegbracht in zijn bloeiende notarispraktijk. Jager richtte met vrienden de stichting ZOALSJAN op, die inzet op vaak prijzige hulpmiddelen en vervoer. Jager werd zesenvijftig jaar.

Jan Janssens

Jeff Lansing

Joke Schippers-Schrijvers

Maarten Appels

Peter Ressel

Rutger van Thiel

Sander Peters

Willem-Jan Schakel

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.300 notarissen en 1.650 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat verschijnt maandelijks, met uitzondering van januari en augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) Spui 184 Postbus 16020 2500 BA 's-Gravenhage telefoon: 070 3307111

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie) Telefoon 070 3307170, e-mail nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee: Wilma van Hoeflaken, Dorine van Kesteren, Roel Ottow, Tatiana Scheltema, Peter Steeman, Jolanda aan de Stegge, Berdine Vos-Vegter, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Wouter Burgerhart, Mariska Dalmijn-Verkooijen, Sabrina Gajadhar, Bart van Gemert, Steven ten Hagen, Mark Jonker Roelants, Joyce Leemrijse, Hens Meengs, Anne-Marie Snel

Foto's: Truus van Gog Omslag: Truus van Gog

Vormgeving: Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers, Peter Frissen Prinses Beatrixlaan 116 2595 AL 's-Gravenhage Postbus 20025 2500 EA 's-Gravenhage telefoon: 070 3789571

Druk: Drukkerij Senefelder Misset, Doetinchem

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 116,03 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden.

Abonnementenadministratie: Sdu Klantenservice Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Sdu Mediasales, Martine Aspeslagh telefoon: 070 378 0562 e-mail: m.aspeslagh@sdu.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veeleevoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Slimme software voor de notariële praktijk...

Werken met NEXTassyst van Devoon is een verademing voor notarissen en hun team. Het systeem importeert gegevens uit externe bronnen en automatiseert steeds meer werkzaamheden. Zo levert uw kantoor snel en efficiënt méér kwaliteit tegen minder kosten.

www.devoon.nl

Devoon BV | Reeuwijkse Poort 305b | 2811 NV Reeuwijk
Telefoon 0182-39 99 94 | info@devoon.nl

...veilig, overal en altijd online bereikbaar

Met de clouddiensten van ICT Concept heeft u met een enkele klik veilig toegang tot uw complete systeem. Zo kunt u NEXTassyst altijd en overal gebruiken. Als Lexsyn Groep Partner van Devoon voelen wij ons nét zo verantwoordelijk voor uw succes.

ict concept.

T 088 002 84 82
www.ict-concept.nl

Amersfoort Amsterdam Eindhoven
Joure Oosterhout Rotterdam

Kasteel Heeze

straalt

mede dankzij uw bijdrage

Ook geven of nalaten aan cultuur, natuur of wetenschap?

Het Prins Bernhard Cultuurfonds ondersteunde Kasteel Heeze, zodat dit prachtige monument weer straalt als vanouds. Wilt u ook iets teweegbrengen met een gift of nalatenschap? Wij betrekken u graag bij 'De kunst van het geven'. Lees verder op cultuurfonds.nl/geven

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

De kunst van het geven